

Til medlemmene i Universitetets utdanningsutvalg

Innkalling til møte i Utdanningsutvalget – Møte 7 2019

Tidspunkt: 14. november kl. 09:00-12:00

Møtested: Kollegierommet, Muséplassen 1

Forslag til dagsorden:

I Godkjenning av innkalling og dagsorden

II Protokollen fra møte 3. oktober er ikke klar

III Diverse tilbakemeldinger fra utvalgsleder

Estimert tidsbruk: 10

- ARQUS – status for møter og fremdrift
- EVU – seminar og Hordaland fylkeskommune
- Studiekvalitetsseminaret 12.12

<i>Estimert Tidsbruk</i>		
10	Sak 49/19 Vedtak	Studieportefølje 2020 Saksnotat fra Studieavdelingen
10	Sak 50/19 Vedtak	Opptaksrammer 2020 Saksnotat fra Studieavdelingen
15	Sak 51/19 Drøfting	Justering av forskrift om opptak til UIB Saksnotat fra Studieavdelingen
40	Sak 52/19 Drøfting	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse Bredde og fordypning i studieprogrammene ved UiB Saksnotat fra Studieavdelingen
15		Pause
15	Sak 53/19 Drøfting	Studiekvalitetsmelding 2018 Saksnotat fra Studieavdelingen
5	Sak 54/19 Vedtak	Møteplan for 2020 Saksnotat fra Studieavdelingen
10	Sak 55/19 Vedtak	Veiledning om vurdering av utdanningsfaglig kompetanse Saksnotat fra Studieavdelingen
15	Sak 56/19 Orientering	Studentrekruttering Saksnotat fra Studieavdelingen
15	Sak 57/19 Drøfting	SDG- Bærekraftskollegiets mandat Saksnotat fra Studieavdelingen
10	Sak 58/19 Orientering	Forsinket sensur- status Saksnotat fra Studieavdelingen
10	Sak 59/19 Orientering	Styringsgruppe- sterkere satsning på IKT Saksnotat fra Studieavdelingen

Kommende saker i Utdanningsutvalget:

2019

Januar	Ugleprisen, insentivmidler
20. Februar	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse: Mentorordning
	Studiebarometeret
21. Mars	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse: Vurderingsformer og Praksisordninger
	Undervisningsregnskap ved Edvin Schei
	Status for arbeidet med SFU
	Forsinket sensur
	Nytt system for kvalitetssikring - brev om dialogmøter
	Årsrapport for 2018 fra Studentombudet
	Emne for studenttillitsvalgte- status for arbeidet
	Oppretting av komité for akkreditering
9. Mai	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse: Internasjonalisering. Opt-out.
	Melding om internasjonalisering
	Orientering om planer for opptaket
	Innovasjon – tiltak for studenter
	Tildelingsbrev fra KD - oppfølging
	Status for rekrutteringsarbeidet ved UiB
	Åpen dag- rekruttering
	Endringer i UiBs grads- og studieforskrift
	Tilpasninger til KMD
	Tildeling av insentivmidler for utdanningskvalitet
	Endring i forskrift om ansettelse og opprykk – pedagogisk kompetanse
13. og 14. Juni	Seminar på Solstrand Bredde i studieprogram Tverrfaglige studieprogram/ emner Endringer i forskrift om ansettelse og opprykk – pedagogisk kompetanse
5. September	SDG i utdanningen. Rapport fra arbeidsgruppe.
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse; UiBs læringslab, Førstesemesterstudier, regelen om ex. fac. Emner, mobilitet
	Studiestart og fadderuken
	Handlingsplan for læringsmiljø
	Orientering om RETTE
3. Oktober	Melding om opptaket
	Studentrekruttering

	Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget
	Arbeidsliv
	Informasjon til nye studenter og mottaket
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse; Variasjon i vurderingsformer, NY UH-lov Begrunnelser for sensur
14. November	Studieportefølje
	Opptaksrammer
	Bærekraftskollegiets mandat
	Forsinket sensur- oppfølging
	Justering av forskrift om opptak ved UiB
	Studentrekruttering
	Studiekvalitetsmelding 2018
5. Desember	Nytt system for kvalitetssikring – melding til styret
	Oppfølging av handlingsplan for kvalitet i utdanning- prioritering av fellestiltak for 2020
	Lektorutdanningen– organisering
	Oppfølging av Stortingsmelding nr. 16
12. Desember	Internt studiekvalitetsseminar

Andre saker:

Bachelorprogram på engelsk

Organisering av EVU

Tiltaksplaner EVU

Åpen tilgang til studielitteratur

IKT-rapport, forslag til oppfølging

Revidering av retningslinjene for insentivordningen

Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse:

Kvalitetsarbeid i emner og studieprogram

Læringsmiljø i vid forstand

Retningslinjer for konflikter, mobbing, trakassering som berører studenter

Internasjonalisering – økning i antall utvekslingsstudenter

Tildeling av studieplasser- finansieringsrammer

Sak 49/19 Studieportefølje 2020

Vedtaks sak

Saksnotat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Utdanningsutvalget

Fra: Studieavdelingen

Møte: 14. november 2019

Ephorte: 2019/25498

Bakgrunn

Universitetsstyret vedtok i møte 25. oktober 2018 et nytt, todelt kvalitetssystem for utdanningene.

- Veiledningsgruppen ved UiB læringslab følger opp fagmiljøene med utforming av nye studieprogram
- Studiekvalitetskomiteen vurderer de endelige søknadene.

I løpet av mars og april kom det inn planer om seks nye program for høsten 2020:

1. Masterprogram i vitenskap, teknologi og styring / Master's Programme in Science, Technology and Governance. Tverrfaglig masterprogram knyttet til Senter for vitenskapsteori (SVT).
2. Religious Minorities. Nettbasert masterprogram som i religionsvitenskap ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR)
3. Philosophy, Politics and Economics. Tverrfakultært, integrert masterprogram som omfatter fagene filosofi, statsvitenskap og økonomi, ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier (IFF).
4. Integrert masterstudium/sivilingeniørstudium i informasjonsvitenskap og økonomi (INFØK) ved Institutt for økonomi, SV. Et samarbeidsprosjekt på tvers av institutter og fakulteter med tilhørighet ved IØ.
5. Bachelorprogram i kunstig intelligens og maskinlæring, ved Institutt for informatikk, i samarbeid med Institutt for informasjons- og medievitenskap ved SV.
6. Årstudium i informatikk ved Institutt for informatikk, MN

Fire av disse leverte et førsteutkast, men bare én endte opp med endelig søknad om oppretting. Det var hovedsakelig tids- og ressursmessige årsaker til at de resterende planene ikke ble ferdigstilt.

Studiekvalitetskomiteen for 2019 har vurdert én søknad om oppretting av nytt studieprogram:

- **Årstudium i informatikk**
Fra Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet

Medlemmer i årets komite er

- Dag Elgesem, visedekan for utdanning, SV
- Per-Einar Binder, visedekan for utdanning, PSYK
- Ingrid Christensen, studiesjef, MN
- Arild Raaheim, professor ved Program for universitetspedagogikk, PSYK
- Kari Bjørge Johnsen, seniorrådgiver, SA
- Pål Grønås Drange, ekstern fagfelle, Equinor
- Sandra Amalie Lid Krumsvik, studentrepresentant
- Morten Stene, Studentrepresentant
- Mette Optun, sekretær for gruppen, SA

Studiekvalitetskomiteens anbefalinger

Institutt for informatikk ønsker å opprette et årsstudium i informatikk for å imøtekomme et observert behov for en kort utdanning i informatikk. Komiteen støtter søknaden og vil anbefale oppretting til utdanningsutvalget.

Vurdering:

- Søknaden er tydelig og velbegrunnet, med presise beskrivelser av hva studentene skal vite, kunne og være i stand til å gjøre etter endt årsstudium.
- Studietilbudet er faglig oppdatert og er relevant for videre studier og arbeidsliv hvor det stilles stadig økende krav om oppdaterte IKT-kunnskaper.
- Studiets oppbygging viser utelukkende til standardemner som allerede eksisterer på bachelornivå.
- Ved fullført årsstudium vil en være kvalifisert- og kan søke intern overgang- til alle bachelorprogram ved Institutt for informatikk.
- Fagmiljøet er av de beste i landet, og er i ferd med å bli større.
- Instituttet reduserer antall studieplasser i de andre studieprogrammene for å gi rom for det nyopprettede studiet.

Nedlegging

Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet har varslet nedlegging av bachelorprogrammet i petroleum- og prosessteknologi, fra og med høst 2020. Studieprogrammet har vært forankret ved Institutt for fysikk- og teknologi. Studieplassene flyttes til en revidert versjon av det 5-årig masterprogrammet i energi (sivilingeniør), som også skal romme deler av tilbudet fra det nedlagte programmet.

Navneendring og nedlegging av PPU-program ved KMD

I forbindelse med revisjonsprosess ved KMD i 2018 ble det vedtatt en felles fagplan for fakultetets to eksisterende PPU-program. Fakultetsstyret vedtok at navnet på *PPU i utøvende musikk* skulle endres til *Praktisk-pedagogisk utdanning i kunst, musikk og design (PPU-kmd)* fra høsten 2019. Som følge av denne navneendringen, vil KMD be om at PPU i kunst og design legges ned, ettersom dette nå inngår i en felles PPU-KMD.

Navneendring i studieprogram ved MN-fakultetet

MN-fakultetet melder om følgende navneendringer: Integrert masterprogram i aktuarfag endrer navn til *Integrert masterprogram i aktuarfag og dataanalyse*. Bachelorprogram i statistikk endrer navn til *Bachelorprogram i statistikk og data science*. Bachelorprogram i informatikk: datavitskap endrer navn til *Bachelorprogram i informatikk: data science*.

Vurdering av nytt kvalitetssystem for programoppretting

Studiekvalitetskomiteen er godt fornøyd med den grundige prosessen og arbeidet som er utført i fagmiljøet støttet av UiB læringslab. Gruppen har hatt to møter og gitt tilbakemeldinger på utkastene til søknaden. I tillegg har det blitt utført veiledningsarbeid i forbindelse med innmeldte opprettinger av studieprogrammer som ikke resulterte i endelige søknad.

Forslag til vedtak:

- Utdanningsutvalget anbefaler styret å opprette *Årstudium i Informatikk*, og legge ned *Bachelorprogram i petroleum- og prosessteknologi*, ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.
- Utdanningsutvalget anbefaler styret å legge ned *PPU i kunst og design*, ved Fakultet for kunst, musikk og design.

Sak 50/19 Opptaksrammer 2020

Vedtakssak
Saksnotat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 14. november

Ephorte:2019/23588

Bakgrunn

Opptaksrammer 2020/2021

Ifølge kvalitetshåndboka skal fakultetene melde inn forslag til opptaksramme samt fordeling av opptaksrammen på studieprogram gjennom sine utdanningsmeldinger. Forslag til opptaksrammer er fastsatt på grunnlag av fakultetenes utdanningsmeldinger og studieplasstildelinger i statsbudsjettet.

Det er bevilget **10** nye studieplasser innen IKT i statsbudsjettet for 2019, og den økonomiske rammen i basisfinansieringen er derfor endret. Ferdig utbygget gir disse plassene 40 studenter. UiB har omgjort de 10 fireårige plassene til 20 toårige, som gir 20 plasser hvert år i to år. Plassene er fordelt som 10 studieplasser på Masterprogram i informatikk og 10 studieplasser på Masterprogram i informasjonsvitenskap.

Omlegging og disponering 2019/2020

Et overordnet prinsipp i dimensjoneringen av opptaket er at de totale kostnadene ved studieplasser holdes konstant innenfor rammene av KDs grunnfinansiering. Dette innebærer at opptaksrammene må reguleres etter intern omfordeling av plasser mellom studieprogram med ulik lengde og kostnadskategori i finansieringssystemet. Eksempel: En opptaksramme på 10 studenter på et bachelorprogram gir 30 studenter etter fullført løp. Kostnaden ved en studieplass på et masterprogram i finansieringskategori D tilsvarer 1,5 studieplasser på et bachelorprogram i kategori F. Studieplassene gjengitt i tabellene er fullfinansierte.

Endringer ved Det humanistiske fakultet

Omdisponering av plasser

I 2020 endres opptaksrammen på toårig master ved HF fra 214 til 185 plasser. Dette er en reduksjon på 29 plasser fra 2019, og skyldes den trinnvise omdisponeringen av 73 masterplasser til 29 lektorplasser. Prosessen startet i 2018, går over fem år og vil være fullført i 2022. Da vil HF vil ha redusert til totalt 170 studieplasser på toårig master.

I 2019 fikk HF økt rammen ved lektorutdanningene med fem nye studieplasser, omdisponert fra Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Den totale rammen på lektorprogrammene er nå 105 studieplasser.

Forslag om omdisponering av studieplasser – fra PPU til lektor

Fakultetet har i budsjettinnspill for 2020 bedt om å få omdisponere ytterligere 50 PPU-plasser til 10 studieplasser på lektorutdanningen i fremmedspråk. Antall studieplasser ved PPU-studiet ved Det psykologiske fakultet vil da nedskaleres med 10 plasser per år i perioden 2020-2024.

Tabell 2: Fordeling av studieplasser på lektorutdanning i fremmedspråk dersom rammen økes med 10 studieplasser i 2020.

Studieprogram	Opptaksramme 2019-2020	Opptaksramme 2020-2021
<i>Lektorutdanning med master i fremmedspråk</i>	32	42
Studieretning engelsk	14	22
Studieretning fransk	4	5
Studieretning tysk	4	5
Studieretning spansk	10	10

Endringer ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Oppretting av nytt program

MN har besluttet å opprette Årsstudium i informatikk som skal lyses ut fra 2020. Det skal settes av 10 studieplasser til programmet, disse 10 plassene er omdisponert fra Bachelorprogram i geovitenskap, studieretning for geologi, som får redusert rammen fra 65 til 55.

Nedleggelse av program

MN legger ned Bachelorprogram i petroleum- og prosess teknologi fra 2020. De 30 studieplassene på programmet omdisponeres til Integriert masterprogram i energi. Etter omlegging gir de 30 studieplassene 25 studieplasser på Energi, slik at dette programmet får totalt 49 plasser. Siden studiene er i ulike finansieringskategorier, vil MN etter 3 år måtte gjøre nye omdisponeringer for å finansiere de resterende to årene av omleggingen.

Andre endringer

- MN fikk tilført 10 nye studieplasser innen IKT-fag over statsbudsjettet 2020, disse er fordelt til Masterprogram i informatikk
- MN fikk i 2019 omdisponert 5 studieplasser fra PPU til Lektorprogram i naturvitenskap og matematikk, slik at den totale rammen på lektor er 40, mot 35 i 2018.
- Det er omdisponert 10 studieplasser fra Bachelorprogram i geovitenskap til det nyopprettede årsstudiet i informatikk, som etter 3 år vil utgjøre 30 studieplasser på årsstudiet. I 2020/21 vil den totale rammen for grunnstudier gå ned fra 843 til 838, men rammen vil da øke fra 2021/22.
- Det er foretatt noen interne omdisponeringer innenfor grunnstudiene, bl.a. innenfor informatikk. Disse medfører ikke endringer i det totale antallet studieplasser.

Endringer ved Det medisinske fakultet

Fakultetet gjør ingen endringer i programporteføljen eller fordelingen av studieplasser for 2020. Men det er planlagt opptak til Masterprogram i helse og samfunn også i 2020, selv om dette programmet opprinnelig var planlagt med opptak annethvert år.

Endringer ved Det psykologiske fakultet

I 2019 ble det omdisponert plasser fra PPU til lektorutdanning ved MN og HF, som fikk 5 plasser hver. Endringen vil til sammen utgjøre 25 reduserte PPU-plasser per fakultet over en periode på 5 år, totalt 50 plasser. I 2020 er antall plasser på PPU heltid redusert til 225.

PSYFA og MN har i samarbeid foreslått at de 35 plassene på PPU-deltid ikke skal lyses ut i 2020. Det er igangsatt et arbeid for å se på hvordan disse plassene kan omdisponeres.

Endringer ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Fakultetet foreslår kun mindre justeringer i opptaksrammen for 2020-2021.

Omdisponeringene av studieplasser er basert på kapasitet, søker- og møtt-tall over tid og har som målsetting å sikre at studieprogrammene fyller sine tildelte studieplasser.

SV fikk tilført 10 nye studieplasser innen IKT-fag over statsbudsjettet 2020, disse er fordelt til Masterprogram i informasjonsvitenskap.

Innmelding til Samordna opptak 2020/2021

Her listes fordeling av opptaksrammer på studieprogram for de enkelte fakultet.

Dersom universitetsstyret vedtar de foreslåtte opptaksrammene, vil de programvise fordelingene for årsstudier, bachelorprogram og integrerte masterprogram slik disse fremgår her, bli innrapportert til Samordna opptak i begynnelsen av desember.

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget tilrår universitetsstyret å utlyse **4090** studieplasser i det samordna opptaket, **1236** plasser på toårig master og **441** plasser i særskilte lokale opptak for studieåret 2020/2021.

Opptaksrammene fordeler seg slik etter fakultet:

Tabell 3: Totale opptaksrammer fordelt på fakultet

Opptaksrammer for studier utlyst i Samordna opptak 2020/2021		
Fakultet	Opptaksramme 2019/2020	Opptaksramme 2020/2021
Det humanistiske fakultet	1020	1020
Det juridiske fakultet	380	380
Det medisinske fakultet	302	302
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	843	838
Det psykologiske fakultet	510	510
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	1014	1014
Fakultet for kunst, musikk og design	26	26
Totalt	4095	4090

Opptaksrammer for toårige masterstudier 2020/2021

--

Fakultet	Opptaksramme 2019/2020	Opptaksramme 2020/2021
Det humanistiske fakultet	214	185
Det juridiske fakultet	30	30
Det medisinske fakultet	145	169
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	346	356
Det psykologiske fakultet	147	147
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	270	280
Fakultet for kunst, musikk og design	79	69
Totalt	1231	1236

Opptaksrammer for særskilte lokale opptak 2020/2021		
Program	Opptaksramme 2019/2020	Opptaksramme 2020/2021
Bachelorprogram i design	35	35
Bachelorprogram i kunst	45	45
Bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon	25	25
Norsk for flyktninger og innvandrere	80	80
PPU (heltid og deltid)	270	225 ¹
PPU for kunst, musikk og design	31	31
Totalt	461	441

Tabell 2: Totale opptaksrammer

Fakultetsvise tabeller

Tabell 4: Det humanistiske fakultet			
Studiekode	Studieprogram	Ramme 2019/20	Ramme 2020/21
Grunnstudier			
184 170	Årsstudium i engelsk	24	24
184 366	Årsstudium i filosofi	15	15
184 174	Årsstudium i fransk	8	8
184 179	Årsstudium i historie	40	40
184 222	Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold	15	15
184 272	Årsstudium i kunsthistorie	30	30
184 211	Årsstudium i nordisk	35	35
184 911	Årsstudium i norsk som andrespråk	13	13
184 910	Årsstudium i religionsvitenskap	20	20
184 912	Årsstudium i spansk språk og latinamerikastudier	10	10

¹ Det mangler avklaring på om PPU-deltid skal lyses ut i 2020, dette studiet har 35 plasser.

184 244	Årsstudium i tysk	8	8
184 923	Bachelorprogram i arabisk	15	15
184 478	Bachelorprogram i arkeologi	40	40
184 472	Bachelor i digital kultur	55	55
184 887	Bachelorprogram i engelsk	65	65
184 479	Bachelorprogram i filosofi	40	40
184 888	Bachelorprogram i fransk	10	10
184 481	Bachelorprogram i historie	115	115
184 565	Bachelorprogram i italiensk	10	10
184 582	Bachelorprogram i japansk	30	30
184 592	Bachelorprogram i kinesisk	20	20
184 873	Bachelorprogram i kjønnsstudier	15	15
184 455	Bachelorprogram i klassisk filologi	10	10
182 200	Bachelorprogram i kulturvitenskap	20	20
184 475	Bachelor i kunsthistorie	35	35
184 889	Bachelorprogram i nordisk	30	30
184 954	Bachelorprogram i norsk som andrespråk	10	10
184 74	Bachelorprogram i norrøn filologi	5	5
184 922	Bachelorprogram i litteraturvitenskap	45	45
184 929	Bachelorprogram i religionsvitenskap	27	27
184 909	Bachelorprogram i retorikk	15	15
184 886	Bachelorprogram i russisk	15	15
184 924	Bachelorprogram i spansk språk og latinamerikastudium	30	30
184 893	Bachelorprogram i språkvitenskap	15	15
184 890	Bachelorprogram i tysk	10	10
184 692	Bachelorprogram i teatervitenskap	15	15
	<i>Lektorutdanning med master i fremmedspråk</i>	32	32
184 844	Studieretning: engelsk	14	14
184 686	Studieretning: fransk	4	4
184 935	Studieretning: spansk	10	10
184 689	Studieretning: tysk	4	4
	<i>Lektorutdanning med master i historie eller religionsvitenskap</i>	40	40
184 684	Studieretning: historie	20	20
184 580	Studieretning: religionsvitenskap	20	20
184 817	Lektorutdanning med master i nordisk	33	33
Totalt grunnstudier		1020	1020
Master			
184 5607	Erfaringsbasert master i undervisning med engelsk	10	10
184 5608	Erfaringsbasert master i undervisning med norsk	10	10
184 5603	Masterprogram i allmenn litteraturvitenskap	15	11
184 5604	Masterprogram i arkeologi	12	10
184 5605	Masterprogram i digital kultur	9	9
184 5606	Masterprogram i engelsk	20	18
184 5609	Masterprogram i filosofi	15	12

184 5610	Masterprogram i fransk	5	5
184 5611	Masterprogram i gresk	2	2
184 5612	Masterprogram i historie	30	30
184 5613	Masterprogram i italiensk	3	0
184 5614	Masterprogram i kulturvitenskap	8	5
184 5615	Masterprogram i kunsthistorie	12	11
184 5616	Masterprogram i latin	2	2
184 5617	Masterprogram i lingvistikk	8	5
184 5618	Masterprogram i nordisk språk og litteratur	15	13
184 5619	Masterprogram i norrøn filologi	5	2
184 5620	Masterprogram i religionsvitenskap	10	9
184 5621	Masterprogram i russisk	5	5
184 5622	Masterprogram i spansk språk og latinamerikastudier	10	8
184 5623	Masterprogram i teatervitenskap	5	5
184 5624	Masterprogram i tysk	3	3
Totalt MA		214	185
Andre lokale opptak			
NORUT	Norsk for flyktninger og innvandrere ²	80	80
Totalt HF		1314	1285

Tabell 5: Det juridiske fakultet			
Studiekode	Studieprogram	Ramme 2019/20	Ramme 2020/21
Grunnstudier			
184 724	Femårig masterprogram i rettsvitenskap	380	380
Master			
184 1100	Toårig masterprogram i rettsvitenskap	30	30
Totalt JURFA		410	410

Tabell 6: Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet			
Studiekode	Studieprogram	Ramme 2019/20	Ramme 2020/21
Grunnstudier			

² Studieplassene som er avsatt til flyktninger og innvandrere (eksterne søkere) utgjør en mindre andel av opptaksrammen til norsk kurs som også tilbys til internasjonale studenter og ansatte.

NY	Årsstudium i informatikk		10
186 670	Årsstudium i naturvitenskapelige fag	75	85
184 327	Bachelorprogram i biologi	99	99
184 857	Bachelorprogram i fysikk	50	50
	<i>Bachelorprogram i geovitenskap</i>	80	70
184 915	Studieretning: geofysikk	15	15
184 859	Studieretning: geologi	65	55
184 306	Bachelorprogram i matematikk-informatikk-økonomi	21	30
184 395	Bachelorprogram i informatikk: bioinformatikk	17	10
184 940	Bachelorprogram i informatikk: datasikkerhet	45	45
184 829	Bachelorprogram i informatikk: datateknologi	80	66
184 300	Bachelorprogram i informatikk: data science*	33	35
184 860	Bachelorprogram i kjemi	35	35
184 916	Bachelorprogram i klima, atmosfære og havfysikk	20	20
184 862	Bachelorprogram i matematikk	10	10
184 555	Bachelorprogram i matematikk for industri og teknologi	15	15
184 865	Bachelorprogram i molekylærbiologi	40	40
184 939	Bachelorprogram i nanoteknologi	20	20
184 917	Bachelorprogram i petroleum- og prosessteknologi*	30	0
184 914	Bachelorprogram i statistikk og data science*	10	10
184 540	Integrert masterprogram i aktuarfag og dataanalyse*	10	10
184 769	Integrert masterprogram i energi	24	49
184 711	Integrert masterprogram i havbruk og sjømat	20	20
184 765	Integrert masterprogram i havteknologi	22	22
184 783	Integrert masterprogram i medisinsk teknologi	22	22
184 843	Lektorprogram i naturvitenskap og matematikk	40	40
184 827	Profesjonsstudium i fiskehelse	25	25
Totalt grunnstudier		843	838
Master			
184 5639	Erfaringsbasert master i undervisning med fordypning i matematikk	8	8
184 5680	Felles masterprogram i programutvikling	32	32
184 5629	Masterprogram i anvendt og beregningsorientert matematikk	15	15
	Masterprogram i biologi	53	53
	Masterprogram i energi	20	20
	Masterprogram i fysikk	24	24
184 5649	Masterprogram i geovitenskap	52	52
	Masterprogram i havteknologi	7	7
	Masterprogram i informatikk	27	37
184 5660	Masterprogram i kjemi	23	23
	Masterprogram i matematikk	6	6
	Masterprogram i meteorologi og oceanografi	13	13
	Masterprogram i molekylærbiologi	20	20
	Masterprogram i nanovitenskap	10	10

	Masterprogram i petroleumsteknologi	13	13
	Masterprogram i prosesseteknologi	15	15
184 6589	Masterprogram i statistikk	8	8
Totalt		346	356
Totalt MN		1189	1194

*Programmene merket med stjerne har endret navn.

Der det mangler studiekode i tabellen, skyldes dette at studiekoden er knyttet til studieretninger som lyses ut som søknadsalternativ. Det finnes ikke egne studiekoder for program som har studieretninger.

Tabell 7: Det medisinske fakultet			
Studiekode	Studieprogram	Ramme 2019/20	Ramme 2020/21
Grunnstudier			
184 708	Bachelorprogram i human ernæring	34	34
184 743	Bachelorprogram i tannpleie	31	31
184 707	Integrert masterprogram i farmasi	24	24
184 742	Integrert masterprogram i odontology	48	48
184 740	Medisinstudiet	165	165
Totalt grunnstudier		302	302
Master			
184 5750	Masterprogram i biomedisin	20	20
184 5753	Masterprogram i human ernæring	10	10
184 5751	Masterprogram i global helse	25	25
184 5752	Masterprogram i helse og samfunn	70	70
184 5754	Masterprogram i klinisk ernæring	20	20
184 5755	Klinisk masterstudium for fysioterapeuter i manuellterapi ³	*	24
Totalt MA		145	169
Totalt MED		447	471

I tillegg til programmene listet i tabellen, har MED følgende program:

- Erfaringsbasert master i helseledelse, kvalitetsforbedring og helseøkonomi. Modulbasert opptak, 100 % eksternfinansiert
- Kvalifiseringsprogrammet for tannleger med utdanning utenfor EU/EØS-området
- Spesialistutdanning i odontologi. Disse programmene forvaltes etter avtale med Helsedirektoratet og opptak varierer etter kapasitet ved fagseksjonene ved Institutt for klinisk odontologi.

³ Klinisk masterstudium for fysioterapeuter i manuellterapi har kun opptak annethvert år

Tabell 8: Det psykologiske fakultet			
Studiekode	Studieprogram	Ramme 2019/20	Ramme 2020/21
Grunnstudier			
184 220	Årsstudium i pedagogikk	40	40
184 752	Årsstudium i psykologi	200	200
184 903	Bachelorprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi	60	60
184 876	Bachelorprogram i generell psykologi	60	60
184 852	Bachelorprogram i pedagogikk	40	40
184 853	Bachelorprogram i spesialpedagogikk	23	23
184 941	Profesjonsstudiet i psykologi	87	87
Totalt		510	510
Master			
184 5730	Masterprogram i barnevern	25	25
184 5731	Masterprogram i Global Development Theory and Practice	20	20
184 5733	Masterprogram i logopedi	22	22
184 5732	Masterprogram i helsefremmende arbeid / helsepsykologi	20	20
184 5735	Masterprogram i pedagogikk ⁴	20	0
184 5734	Masterprogram i pedagogikk, IKT-basert ⁵	0	20
	Masterprogram i psykologi	40	40
Totalt		147	147
	Praktisk-pedagogisk utdanning heltid	235	225
	Praktisk-pedagogisk utdanning deltid	35	0 ⁶
Totalt PSYFA		729	674

Tabell 9: Det samfunnsvitenskapelige fakultet			
Studiekode	Studieprogram	Ramme 2019/20	Ramme 2020/21
Grunnstudier			

⁴ Masteropptakene i pedagogikk har opptak hvert andre år. Det tas opp 20 studenter på studieprogrammet hver gang det starter. Neste opptak er i 2021. Masterprogrammet i Pedagogikk med IKT har også opptak hvert andre år, og tar opp 20 studenter ved hvert opptak. Neste opptak er i 2020

⁵ Masterprogrammet i Pedagogikk med IKT har også opptak hvert andre år, og tar opp 20 studenter ved hvert opptak. Neste opptak er i 2020.

⁶ Avventer avklaring på om PPU-deltid skal lyses ut for 2020

184 162	Årsstudium i adm. og organisasjonsvitenskap	21	20
184 248	Årsstudium i geografi	19	19
184 189	Årsstudium i informasjonsvitenskap	15	20
184 663	Årsstudium i medier og kommunikasjon	20	20
184 239	Årsstudium i samfunnsøkonomi	21	20
184 238	Årsstudium i sammenliknende politikk	21	20
184 367	Årsstudium i sosialantropologi	21	20
184 240	Årsstudium i sosiologi	21	20
184 867	Bachelorprogram i adm. og organisasjonsvitenskap	86	86
184 870	Bachelorprogram i europastudier	30	30
184 438	Bachelorprogram i geografi	35	40
184 436	Bachelorprogram i IKT	24	22
184 453	Bachelorprogram i informasjonsvitenskap	90	90
184 454	Bachelorprogram i journalistikk	22	22
184 837	Bachelorprogram i kognitiv vitenskap	22	22
184 430	Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign	35	35
184 851	Bachelorprogram i medier og kommunikasjon	53	50
184 875	Bachelorprogram i politisk økonomi	25	20
184 369	Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	98	98
184 878	Bachelorprogram i sammenliknende politikk	105	106
184 879	Bachelorprogram i sosialantropologi	86	90
184 880	Bachelorprogram i sosiologi	100	100
184 534	Bachelorprogram i TV-produksjon	22	22
184 698	Profesjonsstudium i samfunnsøkonomi	22	22
Totalt grunnstudier		1014	1014
Master			
184 5704	Master's Programme in Geographies of Sustainable Development	5	5
184 5709	Master's Programme in Physical Geography	5	5
184 5710	Master's Programme in Public Administration	13	10
184 4700	Masterprogram i adm. og organisasjonsvitenskap	26	26
	Masterprogram i geografi	17	17
184 5705	Masterprogram i informasjonsvitenskap	22	32
184 5706	Masterprogram i manusutvikling for serier	12	12
184 5707	Masterprogram i medie- og interaksjonsdesign	12	12
184 5708	Masterprogram i medier og kommunikasjon	20	23
184 5711	Masterprogram i samfunnsøkonomi	25	25
184 5712	Masterprogram i sammenliknende politikk	35	35
184 5713	Masterprogram i sosialantropologi	18	18
184 5714	Masterprogram i sosiologi	25	25
184 5715	Masterprogram i Systemdynamikk	23	23
184 5716	Masterprogram i undersøkende journalistikk	12	12
Totalt		270	280
Totalt SV		1284	1294

Tabell 10: Fakultet for kunst, musikk og design			
Studiekode	Studieprogram	Ramme 2019/20	Ramme 2020/21
Grunnstudier			
184 437	Bachelorprogram i musikkvitenskap	12	12
	<i>Bachelorprogram i design</i>	35	35
184 2905	Studieretning: Visuell kommunikasjon	22	22
184 2906	Studieretning: Møbel- og romdesign	13	13
184 2904	Bachelorprogram i kunst	45	45
	Bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon ⁷	25	25
184 792	Integrert masterprogram i musikkterapi	14	14
Totalt grunnstudier		131	131
Master			
184 2901	Masterprogram i design ⁸	28	28
184 2902	Masterprogram i kunst	29	29
184 2903	Masterprogram i kuratorpraksis	10	0
	Masterprogram i utøvende musikk eller komposisjon ⁹	12	12
Totalt master		79	69
Andre lokale opptak			
	<i>Praktisk-pedagogisk utdanning i kunst, musikk og design¹⁰</i>	31	31
184 1593	- For kunstnere og designere	17	17
184 1594	- I utøvende musikk eller komposisjon	14	14
Totalt KMD		241	231

Om bruk av opptak utenfor rammen

I tillegg til studiene som lyses ut med vedtatte rammer og budsjetterte plasser, tar UiB også opp studenter utenom rammene. Det er flere årsaker til dette.

⁷ Bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon har 3 studieretninger. Det er ikke vedtatt en fast fordeling av plasser mellom studieretningene. Fordelingen kan variere fra opptak til opptak basert på tilgjengelige instrumenter og disipliner.

⁸ Masterprogram i design har i praksis 2 studieretninger. Masterprogram i utøvende musikk og komposisjon har i praksis 3 studieretninger. Det er ikke vedtatt en fast fordeling av studieplassene studieretningene imellom.

⁹ Masterprogram i kuratorpraksis har opptak annethvert år, og rammen for studieåret 2020/2021 er derfor satt til 0. Neste opptak blir i 2021.

¹⁰ Praktisk pedagogisk utdanning i kunst, musikk og design har i all hovedsak videreført rammene fra de to foregående programmene PPU for kunstnere og designere og PPU i utøvende musikk eller komposisjon.

- Når studenter fullfører en utdanning kan de for en tidsavgrenset periode ta emner uten at de trenger å søke seg inn på et nytt gradsprogram (poststudenter).
- Noen fakultet gir også søkere som mangler enkelte emner for å kvalifisere for opptak, f.eks. til masterprogram eller praktisk-pedagogisk utdanning, muligheten til å ta disse som et tiltak for å bedre rekrutteringen.
- Søkere kan også få opptak til enkeltemner. Dels gjøres dette for å utnytte ledig kapasitet på emnene, men det bidrar også til kompetansebygging for enkeltpersoner og samfunnet som helhet.

Fordeler og ulemper med åpne studieretter

Fordelene er mange ved å ha et slikt tilbud, problemet er snarere hvordan det gjøres. Studenter tildeles åpne studieretter uten at vi vet om de faktisk har intensjoner om å studere. Som et eksempel har poststudenter i gjennomsnitt en langt lavere produksjon enn ordinære programstudenter: I snitt produserer de under 20 studiepoeng i løpet av et år, og halvparten vil ikke avlegge studiepoeng i det hele tatt. Dette betyr at poststudentene som gruppe trekker ned studiepoengproduksjonen pr. student, som blant annet er en indikator i departementets årlige tilstandsrapport. Enkeltemner dekker til en viss grad etterspørselen blant de interesserte, men utvalget har så langt begrenset seg til i underkant av 100 emner/300 studenter hvert semester.

Det at slike opptak ofte er lite formaliserte og ukjente for potensielle søkere medfører også at ordningene i liten grad vil møte den faktiske etterspørselen. Søkere som ønsker påfyll av kunnskap må i stor grad søke seg inn på et årsstudium eller gradsprogram for å få tilgang til emnene de ønsker, noe som igjen reduserer gjennomføringen på programmene.

Anbefaling om å lyse ut flere emner i enkeltemneopptaket

I dagens høykompetansesamfunn er det behov for at UiB bidrar med et tilbud som er kompetansebyggende for personer som allerede er i arbeid eller har behov for omstilling, og vi bør vurdere å åpne opp for langt flere emner i enkeltemneopptaket, og slik sikre et tilbud som bedre møter etterspørselen.

Sak 51/19 Justering av forskrift om opptak til UiB

Drøftingssak

Notat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Utdanningsutvalget
Fra: Studieadministrativ avdeling
Møte: 14. november

Ephorte:2019/190

Bakgrunn

Som en del av prosjektet sentralisering av masteropptaket, ble *forskrift om opptak til Universitetet i Bergen* iverksatt 1.1.2019. Forskriften har siden vært viktig for utvikling av lokale opptak ved UiB, og et verktøy for å sikre likebehandling og transparens i opptakene våre.

Forskriften har nå virket i 9 måneder. Med bakgrunn i erfaringer samlet gjennom denne perioden og gjennomføringen av det første sentraliserte masteropptaket, er det behov for å gjøre justeringer i forskriften.

Endringer i forskriften

I tillegg til mindre justeringer av dagens forskrift, er det foreslått at opptak til følgende studier tas inn i forskriften:

- Opptak til utøvende og skapende kunsthøgskole ved KMD,
- Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)
- Norsk kurs for eksterne søkere

Det er ikke foreslått endringer i opptakskravene til studiene som nå tas inn i forskriften.

Forskriften med foreslåtte justeringer ble oversendt fakultetene i oktober, og forslaget som nå legges frem for UU er endret i tråd med de tilbakemeldingene vi har mottatt. Etter at forslaget ble sendt til fakultetene, ble det satt i gang et arbeid for å innlemme opptaket til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) i forskriften. Forslaget ble tatt opp i møte Programrådet for lektorutdanningen 24. oktober.

De foreslåtte justeringene i forskriften er markert i rødt i vedlegget. De mest sentrale endringene er omtalt under. Se Lovdata for dagens versjon av forskriften:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-11-27-1907>

Utvøvede og skapende kunsthøgskole ved KMD

Studier ved KMD som ikke lyses ut gjennom Samordna opptak, har til nå ikke vært omfattet av forskrift om opptak til Universitetet i Bergen. Opptak til grunnstudiene er regulert av forskrift om opptak til høgre utdanning, og i tillegg har KMD lokale reglement som regulerer opptak til master og PPU. Det er ønskelig at studieprogrammene i utøvende og skapende studier også innlemmes i den sentrale forskriften, da dette i større grad sikrer likebehandling og transparens på tvers av fakultetene.

Endringene er primært tillegg til eksisterende paragrafer der disse tidligere ikke har vært dekkende for opptak til utøvende og skapende kunsthøgskole. Disse studiene skiller seg primært ut på følgende måter:

- Ved at det er anledning til å gi dispensasjon fra kravet om generell studiekompetanse.
- Ved utstrakt bruk av ferdighets- og opptaksprøver som grunnlag for tilbud om studieplass.

Det vil være behov for at KMD utarbeider retningslinjer som et tillegg til forskriften.

Opptak til Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

Opptaket til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) har til nå vært regulert av *forskrift om opptak til praktisk-pedagogisk utdanning ved Universitetet i Bergen*. På grunn av innføringen av masterkrav for PPU fra 2019 og PPU-utdanningen ved KMD ikke var inkludert i denne forskriften, ville det uansett vært nødvendig med en revisjon. Det var dermed et naturlig tidspunkt å se på om PPU kunne innlemmes i den sentrale forskriften.

I stor grad er kriteriene for opptak av eksterne søkere felles for flere av de lokale opptakene ved UiB. Å samle disse reguleringene i en forskrift bidrar til transparens for søkere og bidrar til kvalitetssikring på tvers av lokale opptak.

Forskrift om opptak til praktisk-pedagogisk utdanning ved UiB vil oppheves om dette forslaget vedtas av Styret.

Norskkurs for eksterne søkere

Opptaket til norskkurs for eksterne søkere (personer uten studierett og som heller ikke er ansatte ved UiB) har til nå blitt regulert i et lokalt reglement ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE). Det er et behov for at opptaket av denne studentgruppen reguleres i forskrift.

Rangering

§ 5-4 (2) er oppdatert for å presisere utregningsmodellen som benyttes ved opptak til master. Dette var tidligere beskrevet i retningslinjene. Siden dette er en fastsatt regel, er det riktigere å plassere dette i forskrift.

Politiattest og tuberkulosekontroll

Flere av våre helsefaglige studier, og studier med praksiskomponenter, har krav om at studenter skal levere politiattest og gjennomføre tuberkulosekontroll i løpet av studieperioden. Dette er lagt inn som egne ledd i forskriftens kapittel 7.

Om Utfyllende retningslinjer for opptak til UiB

De utfyllende retningslinjene for opptak til UiB ble iverksatt 1.2. 2019. Retningslinjene fungerer som en tolkning av forskriften og skal gi utfyllende informasjon om praksis. I sammenheng med forslag til endringer i forskriften, vil det også utarbeides en ny versjon av retningslinjene.

Retningslinjene offentliggjøres og er forpliktende for gjennomføring av opptakene til UiB.

Søknad om unntak fra forskrift

I forskriftens § 1-2 er det gitt at fakultetene kan søke Styret om unntak fra ett eller flere ledd i forskriftens § 2-2 *Opptaksgrunnlag masterutdanning*. Unntaket skal utformes som en prøveordning med en varighet på inntil 3 år. Etter endt periode skal tiltaket evalueres.

Som eksempel vil fakultet eller program som tidligere har operert med $C = 2,5$, og ikke $C = 3,0$ som er gitt i forskriften, måtte søke om at dette skal gjelde for opptaksåret 2020. For opptaksåret 2019 gjaldt de gamle reglene som en overgangsordning, siden en innstramning ville være til ugunst for søkerne.

Etter søknadsfristen 22. oktober har SA kun mottatt en søknad om unntak:

HF søker om unntak fra kravet om $C = 3,0$, slik at fakultetet fortsatt kan praktisere en nedre grense på C som $2,5$ for alle sine masterprogram. HF argumenterer med at denne praksisen er i tråd med måten omregning praktiseres ved flere andre læresteder og at konsekvensen ved å endre omregningen vil innebære at HF mister kvalifiserte søkere til master. For 2019 har HF beregnet at rundt 9 % av søkerne som fikk tilbud i årets opptak ville blitt vurdert som ikke kvalifisert med et $C = 3,0$.

Søknaden legges frem for Styret sammen med forslaget om justert forskrift.

Vedlegg

Endringar i forskriften er markert med **rødt**

Forskrift om opptak til Universitetet i Bergen

Heimel: Fastsett av styret for Universitetet i Bergen med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-6 og § 3-7, forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad § 2 og forskrift 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høgre utdanning § 1-1 fjerde ledd.

Kapittel 1. Verkeområde

§ 1-1. Verkeområde

(1) Forskrifta gjeld opptak til utdanning ved Universitetet i Bergen til og med masternivå, utanom desse:

- ~~Praktisk-pedagogisk-utdanning~~
- Etter- og vidareutdanning, likevel slik at erfaringsbaserte masterprogram er omfatta
- Spesialistutdanning i odontologi
- Kvalifiseringsprogrammet for tannlegar utdanna utanfor EU/EØS
- Fellesgradar
- ~~Studium innan utøvande og skapande kunst~~
- ~~Norskkurs~~

(2) Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven), forskrift 15. januar 2017 om opptak til høgre utdanning (opptaksforskrifta), **forskrift 21. desember 2015 nr. 1771 om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning**, forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad (mastergradsforskrifta), lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven), og gjeld føre denne forskrifta ved eventuell motstrid.

§ 1-2 Avvik frå deler av forskrifta

Fakulteta søker Styret om å fråvike føresegna i § 2-2 for ein fastsett prøveperiode på inntil tre år. Det er ein føresetnad at effekten av tiltaket blir evaluert etter enda periode.

Kapittel 2. Minstekrav for opptak

§ 2-1. Generelle føresegner

(1) Minstekrav for opptak til utdanning som gjev studiepoeng ved Universitetet i Bergen er som hovudregel generell studiekompetanse eller tilsvarande realkompetanse, slik dette er fastsett i

forskrift om opptak til høgre utdanning, kapittel 2. Det gjeld unntak frå dette for dei utdanningane som er omfatta av kapittel 3 i forskrift om opptak til høgre utdanning.

(2) Søkjarar med utdanning frå land utanfor Norden, må dokumentere at dei oppfyller krav til norsk- og engelskkunnskapar slik dette er fastsett i forskrift om opptak til høgre utdanning § 2-2.

(3) For opptak til engelskspråklege studieprogram eller studieretningar gjeld ikkje norskkravet i forskrift om opptak til høgre utdanning.

(4) Søkjarar til engelskspråklege masterprogram må dokumentere engelskkunnskapar på høgre nivå med eitt av følgjande alternativ:

- a) Engelsk frå Vg1 i norsk vidaregåande skule (140 årstimar) med karakteren 4 eller betre, eventuelt engelsk som programfag med minimum 140 årstimar.
- b) International English Language Testing Service (IELTS) med minimum overall band score 6.5 poeng.
- c) Test of English as a Foreign Language (TOEFL), minst 90 poeng for Internet-based test (IBT).
- d) PTE Academic Pearson Test of English (PTE), med minst 62 poeng.
- e) Annan dokumentasjon kan godkjennast etter individuell vurdering.
- f) Enkeltstudium kan fastsetje strengare krav til engelskkunnskapar i den aktuelle studieplanen.

(5) Søkjarar til tospråklege program eller studieretningar, må dokumentere språkkunnskapar etter reglane som gjeld for norskspråklege program eller for engelskspråklege program. For framandspråklege masterprogram, som ikkje har undervisning på norsk eller engelsk, kan eigne språkkrav fastsetjast i studieplanen.

(6) Fakultetet sjølv kan fastsetje særskilde opptakskrav for opptak til masterprogram.

(7) Fakultetet sjølv kan fastsetje særskilde opptakskrav i form av opptaksprøver til studium i utøvande og skapande kunst, musikk og design, jf. §5-3 (2). Opptaksprøver er berre gyldige det året dei vert haldne.

(8) Retten til opptak kan vere avgrensa av reglar om progresjon og vurderingsgjentak, jf. §§ 4.6 og 6.8 i forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen. Styret kan fastsetje at opptak til studium på nytt, ikkje skal være mogleg.

§ 2-2 . Opptaksgrunnlag masterutdanning

(1) For opptak til masterprogram gjeld mastergradsforskrifta § 3, § 4, og § 5 og eventuelle rammeplanar.

(2) Nærare krav til fagleg grunnlag og faglege minstekrav for den enkelte utdanninga blir fastsett i studieplanen, jf. § 2 i mastergradsforskrifta.

(3) For opptak til 2-årig masterprogram etter § 3 i mastergradsforskrifta gjeld følgjande:

- a) Opptaksgrunnlaget er ein fullført bachelorgrad eller tilsvarande utdanning.
- b) Søkjarar må dokumentere ei fagleg fordjuping på minimum 80 studiepoeng relevant for studiet dei søker opptak til.

c) Fakultetet sjølv fastset kva emne ved Universitetet i Bergen som inngår i den faglege fordjupinga. Dette skal gå fram av studieplanen.

c) I heilt spesielle tilfelle kan annan dokumentert kompetanse godkjennast som heilt eller delvis likeverdig med kravet i b), føresett at søkjaren har dei nødvendige faglege føresetnadene for å gjennomføre studiet. Nærare føresegn om kva utdanningar dette kan gjelde for er gitt i retningslinjer for opptak til Universitetet i Bergen.

d) Emna som utgjer den faglege fordjupinga, skal ha eit vekta gjennomsnitt på minimum karakteren C (3,0) eller betre, etter retningslinjene for utrekning av karakterpoeng i § 5-4.

(4) For opptak til erfaringsbasert masterprogram etter § 5 i mastergradsforskrifta skal krav til eventuell fagleg fordjuping og karaktergjennomsnitt fastsetjast i studieplanen. Det er krav om minst to års relevant praksis for opptak til erfaringsbaserte masterprogram. Det kan krevjast relevant praksis utover dette, men likevel ikkje meir enn fire år.

(5) Søkjarar til internasjonale gradsstudium som kjem frå land/statar/område utanfor EU/EØS og Sveits må dokumentere tilfredsstillande finansiering, jf. krava i Utlendingslova § 58.

§ 2-3. Opptaksgrunnlag enkeltemne

For opptak til enkeltemne må søkjaren dekke minstekrava for opptak til den utdanninga som emna ein søker opptak til, inngår i. Eventuelle krav om fagleg forkunnskap for emnet må òg dekkast. Opptakskrava kan fråvikast for avtalestudentar som skal ta enkeltemne eller semesterstudium.

§ 2-4. Opptaksgrunnlag praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

(1) For opptak til PPU gjeld forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning § 6 og § 7.

(2) Nærare krav til fagleg grunnlag for opptak og faglege minstekrav for den enkelte utdanninga blir fastsett i emneplanen.

(3) Universitetet i Bergen tilbyr PPU med fagdidaktisk fordjuping i eitt eller to fag.

(4) For opptak til PPU gjeld følgjande:

- a) Søkjaren må ha fullført ein mastergrad
- b) Søkjarar til PPU er unnatekne frå kravet om engelsk, jf. § 2-1.
- c) Opptaksgrunnlaget er minimum 60 studiepoeng i minst eitt fagområde som er relevant grunnlag for tilsetjing på trinn 5–13 i den norske skulen, og som Universitetet i Bergen tilbyr fagdidaktikk i.
- d) Opptaksgrunnlaget for skulefaget naturfag er minimum 90 studiepoeng i relevante emne.
- e) Emna som utgjer opptaksgrunnlaget, skal ha eit vekta gjennomsnitt på minimum karakteren C (2,5) eller betre.

§ 2-5. Opptaksgrunnlag praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) i skapande og utøvande kunst, musikk og design

(1) For opptak til PPU i skapande og utøvande kunst, musikk og design, gjeld forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning § 3, § 6 og § 7.

(2) Søkjarar må dokumentere ein bachelorgrad i utøvande eller skapande kunst, musikk eller design med minimum 180 studiepoeng i det relevante kunstfaget.

(3) Studentar på bachelorprogram i skapande og utøvande kunst, musikk og design, som har fullført minimum 120 studiepoeng i relevante emne, kan ta PPU som ein integrert del av graden, dersom den er på minst 4 år.

§ 2-6. Opptaksgrunnlag norskkurs for eksterne søkjarar

(1) Personar med opphaldsløyve i Noreg kan søkje om å få ta norskkurs ved Universitetet i Bergen. Opptaksgrunnlaget er generell studiekompetanse, med unntak av kravet om norsk og engelsk.

(2) Forkunnskapskrav i norsk språk må oppfyllest for emne der dette er naudsynt. Forkunnskapskrav i norsk språk blir fastsette av programstyret, og vert kunngjort i emneplanen.

(3) Ved behov kan søknadane rangerast etter prioriteringar gitt i retningslinjer for opptak til Universitetet i Bergen.

Kapittel 3. Realkompetanse

§ 3-1. Realkompetanse

(1) Søkjarar som er 25 år eller eldre i opptaksåret, og som manglar generell studiekompetanse, kan få opptak på grunnlag av realkompetanse, jf. universitets- og høgskulelova § 3-6 (2) og forskrift om opptak til høgere utdanning § 3-1.

(2) For å få tilbod om studieplass må søkjaren dokumentere likeverdige ferdigheiter og kunnskapar som søkjarar som får tilbod om plass etter ordinære rangeringsreglar, jf. kapittel 5 i denne forskrifta.

(3) Nærare reglar om opptak på grunnlag av realkompetanse er fastsette i retningslinjer for opptak til Universitetet i Bergen.

Kapittel 4. Kvotar og opptaksrammer

§ 4-1. Kvotar og opptaksrammer

(1) Styret sjølv fastset årleg talet på studieplassar for dei enkelte studieprogramma, jf. § 3-7, femte ledd i universitets- og høyskoleloven.

(2) Opptak til studia kan skje på grunnlag av rangering innanfor kvotar. Ein kvote er eit bestemt tal eller ein bestemt del av studieplassane som blir fordelte blant søkjarar som tilfredsstillar nærare bestemte krav.

(3) Kvota blir fastsett i studieplanen.

(4) For masterprogram som gir opptak til internasjonale søkjarar som treng studieløyve i Noreg, skal det avsetjast ei kvote til søkjarar med tidleg søknadsfrist. For å få tilbod om studieplass, må desse søkjarane dokumentere eit karakternivå som er tilsvarande eller høgare enn poenggrensa året før. Dette gjeld ikkje for masterprogram som har opptaksprøver som del av opptaksgrunnlaget.

Kapittel 5. Rangering

§ 5-1. Poengutrekning og rangering av søkjarar til grunnutdanningar

- (1) Ved opptak til grunnutdanningar blir søkjarane sine poeng rekna ut og dei blir rangerte etter reglane i kapittel 7 i forskrift om opptak til høgre utdanning.
- (2) Realkompetansesøkjarar blir rangerte i forhold til andre søkjarar på grunnlag av ei heilskapleg skjønsmessig vurdering. Omfanget og relevansen av praksis, utdanning og motivasjon blir vektlagd.

§ 5-2. Generelle føresegner om rangering av søkjarar til studium i lokale opptak

- (1) Grunnlaget for rangeringa er den dokumentasjonen som kvalifiserer søkjaren for opptak til eit studium, jf. kapittel 2 i denne forskrifta. Søkjarane blir rangerte på grunnlag av konkurransepoeng.
- (2) Dersom ein søkjar har fleire opptaksgrunnlag, blir det grunnlaget som gir gunstigast resultat for søkjaren lagt til grunn.
- (3) Ved lik poengsum skal plassen fordelast etter loddtrekning.
- (4) Dersom det har vist seg umogeleg å fylle studieplassane på eit studium, kan ein tilby dei ledige studieplassane til kvalifiserte søkjarar fortløpande, utan omsyn til rangeringsreglane elles. Søknader som er mottekne etter fristen, skal rangerast etter søknadsdato.

§ 5-3. Rangering av søkjarar til studieprogram innan utøvande og skapande kunst, musikk og design

- (1) Ved opptak til studieprogram innan utøvande og skapande kunst, musikk og design skal det gjerast ein skjønsmessig, kunstfagleg vurdering og rangering av søkjarar til dei ulike studieprogramma.
- (2) Grunnlaget for vurdering og rangering av søkjarar er opptaksprøver som kan bestå av ferdigheitsprøver, teoriprøver, intervju og fagleg vurdering av innsende arbeid.
- (3) Vurdering og rangering skjer etter kriteria gitt i retningsliner for opptak til Universitetet i Bergen.

§ 5-4. Poengutrekning og rangering av søkjarar til 2-årige masterprogram og praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

- (1) Søkjarar til 2-årige masterprogram og PPU blir rangerte innbyrdes på grunnlag av konkurransepoeng. I konkurransepoenga til ein søkjar kan summen av følgjande poeng inngå:
- a) Karakterpoeng: Det blir rekna ut eit vekta karaktergjennomsnitt, med to desimalar av den faglege fordjupinga, jf. § 2-2 (3) b). Vekta til kvar einskild karakter er talet på studiepoeng i det aktuelle emnet.
 - b) Andre tilleggs-poeng: Med utgangspunkt i særlege omsyn som er knytte til enkelte studium, kan det fastsetjast andre poengtypar i studieplanen.
- (2) For søkjarar med bokstavkarakterar blir følgjande omrekningskala nytta som grunnlag for utrekning av gjennomsnittskarakter: A=5, B=4, C=3, D=2, E=1. Ved utrekning av karaktersnitt i

rangeringsgrunnlaget, blir kvar karakter erstatta med det tilsvarande talet. For kvart emne som inngår i rangeringsgrunnlaget, blir talet multiplisert med talet på studiepoeng og produktet blir summert. Denne summen blir dividert på totalt tal på studiepoeng, og resultatet blir utrekna med to desimal.

Døme på utrekning med opptaksgrunnlag på 90 studiepoeng:

Bokstavkarakter	Tallekvivalent	Studiepoeng	Tallekvivalent ganger studiepoeng
A	5	15	75
C	3	15	45
B	4	15	60
C	3	20	60
B	4	10	40
B	4	10	40
D	2	5	10
SUM		90	330

Rangeringsgrunnlag: $330 \text{ delt på } 90 = 3,66$

(3) Nærare føresegn om omrekning av karakterar frå andre karakterskalaer er gitt i retningsliner for opptak til Universitetet i Bergen.

(4) I særskilde tilfelle kan anna utdanning enn den som inngår i det formelle opptaksgrunnlaget, bli teken med i rangeringa. Søknaden blir då rangert etter § 5-5 i denne forskrifta.

(5) For opptak til praktisk-pedagogisk utdanning vil søkjarar med to fag ha prioritet framfor søkjarar med eitt fag.

§ 5-4. Poengutrekning og rangering av søkjarar til erfaringsbaserte masterprogram

(1) Rangeringsgrunnlag, rangeringsmetode og eventuell bruk av individuell vurdering for erfaringsbaserte masterprogram fastsetjast i studieplanen.

§ 5-5 . Rangering av søkjarar som ikkje kan poengutrekast

(1) For kvalifiserte søkjarar som ikkje kan poengutrekast, skal rangeringa gjerast etter ei skjønsmessig vurdering av søkjaren sitt opptaksgrunnlag.

(2) For å få tilbod om opptak blir det kravd likeverdige ferdigheiter og kunnskapar med søkjarar som får tilbod om opptak etter rangering på grunnlag av poengutrekning.

Kapittel 6. Tilbod på visse vilkår

§ 6-1. Tilbod på visse vilkår

Universitetet i Bergen kan gi tilbod om studieplass på visse vilkår til søkjarar som ikkje tilfredsstillir heile opptakskravet på det tidspunktet dei får tilbod om studieplass, men som har dokumentert at dei vil dekke kravet før studiestart.

§ 6-2. Tilbod og opptak på visse vilkår for utøvande og skapande kunst, musikk og design

Universitetet i Bergen kan gi tilbod om studieplass på visse vilkår til søkjarar til utøvande og skapande kunst, musikk og design som ikkje tilfredsstillar heile opptakskravet på det tidspunktet dei får tilbod om studieplass. Søkjarar som får tilbod på visse vilkår må gjennomføre og greie manglande eksamenar ved første mogelege anledning, og seinast innan 1 år.

§ 6-3. Generelle føresegner om tilbod og opptak på visse vilkår

(1) Søkjarar som har fått opptak eller tilbod etter føresetnadane gitt i § 6-1 og som ikkje innfrir vilkåra for opptak innan den fristen som er stilt i samband med tilbodet om studieplass, misser retten til studieplass.

(2) Det kan ikkje bli gitt opptak eller tilbod på visse vilkår til søkjarar som ikkje kan dokumentere tilstrekkelege kunnskapar i norsk og engelsk, jf. § 2-1.

(3) Det kan ikkje bli gitt tilbod på visse vilkår til internasjonale søkjarar som må ha opptak for å få studieløyve i Noreg.

Kapittel 7. Felles føresegner om administrative forhold

§ 7-1. Reservert studieplass

(1) Tildelt studieplass kan reserverast til neste gong det er opptak til studiet dersom det ligg føre dokumenterte, tungtvegande grunnar. Det blir normalt ikkje innvilga reservert plass for meir enn eitt år.

(2) Søknad om reservasjon av studieplass må leggest fram innan tre veker etter at ein har motteke tilbod om studieplass.

(3) Med tungtvegande grunnar er det her meint verneplikt, graviditet, sjukdom, ulukker eller dødsfall i nær familie. Andre tungtvegande grunnar utanfor kontrollen til søkjaren kan òg gi grunnlag for reservert studieplass. Grunn må dokumenterast med attest frå lege, anna helsepersonell, politi eller tilsvarande.

(4) Til studium som krev opptaksprøver, jf. §2-1 (7) og forskrift om opptak til høgare utdanning § 4-9, blir det som hovudregel ikkje innvilga utsett studiestart eller reservert studieplass.

§ 7-2. Førehandsløfte

Ved dokumentert behov kan det bli gitt førehandsløfte til kvalifiserte søkjarar med poengsum som er lik eller høgare enn medianen ved siste opptak. Nærare føresegn om førehandsløfte gis i retningslinjer for opptak til Universitetet i Bergen.

§ 7-3. Fristar

(1) Søknadsfristar for opptak til studium ved Universitetet i Bergen blir kunngjorde. Eigne fristar kan gjelde dersom det gis tilbod om tidleg opptak.

(2) All utdanning, praksis og andre høve som gir grunnlag for opptak, må vere dokumentert ved utløp av søknadsfristen. Søkjarane skal ettersende endeleg dokumentasjon på fastsett måte og innan den fristen som er gitt av Universitetet i Bergen.

§ 7-4. Verifisering av dokumentasjon

Universitetet kan krevje at søkjarane legg fram original av dokument som skal liggje til grunn for opptak for å vurdere om desse er ekte, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-7 sjette ledd.

§ 7-5. Politiattest

I studium der studentar kan komme i kontakt med mindreårige eller andre sårbare grupper som del av praksisstudium eller klinisk undervisning, er det krav om at studentar leverer politiattest ved opptak, jf. forskrift om opptak til høgre utdanning kap. 6

§ 7-6. Krav til tuberkulosekontroll

I studium der studentar kan komme i kontakt med mindreårige eller andre sårbare grupper som del av praksisstudium eller klinisk undervisning, er det krav om tuberkulosekontroll, jf. § 3 i forskrift om tuberkulosekontroll.

§ 7-7. Klage

(1) Enkeltvedtak som er gjorde med heimel i denne forskrifta, kan klagast på, jf. forvaltningslova § 28 til § 32. Klagefristen er 3 veker frå den dagen resultatet av opptaket er offentleggjort, eventuelt 3 veker frå den dagen søkjaren har motteke grunngeving.

(2) Ved vedtak som er basert på ein skjønsmessig, kunstfagleg vurdering, jf § 5-3, er det berre mogleg å klage på formelle feil i samband med gjennomføring av opptaksprøver.

(3) Klage på enkeltvedtak i samband med opptak organisert gjennom Samordna opptak, blir handsama av Nasjonal klagenemnd, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-1 sjuande ledd og forskrift om opptak til høgre utdanning § 8-1.

(4) Klage som gjeld opptak etter universitets- og høyskoleloven § 3-6 andre og tredje ledd, blir handsama av Klagenemnda ved Universitetet i Bergen, jf. forskrift om opptak til høgre utdanning § 8-1 andre ledd.

(5) Klage på enkeltvedtak i samband med opptak til studium som ikkje inngår i samordna opptak, blir handsama av klagenemnda ved Universitetet i Bergen, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-1.

§ 7-8. Opptakskomiteé

(1) Ved behov kan Universitetet i Bergen utnemne ein sentral opptakskomiteé.

(2) Opptakskomiteen handsamar etter behov søknadar som krev skjønsmessig vurdering ved kvalifisering, og i særskilde høve ved rangering.

(3) Opptakskomiteen skal som hovudregel setjast saman av eitt medlem frå kvart fakultet, minst eitt medlem frå det organet som styret nemner opp til å gjennomføre opptaket og minst éin student.

(4) Fakultetsstyret ved Fakultet for kunst, musikk og design oppnemner opptakskomitear for å vurdere søkjarar til studium i utøvande og skapande kunst, musikk og design.

Kapittel 8. Utfyllande reglar

§ 8-1. Utfyllande reglar

(1) Styret, eller det organet styret nemner opp, kan gi utfyllande reglar og retningsliner innanfor ramma av denne forskrifta.

(2) Vesentlege endringar i opptakskrava for eit studieprogram skal vere klart for søkjarane minst eitt år før dei tek til å gjelde.

(3) Styret pliktar å opprette overgangsreglar i dei tilfella vesentlege endringar ikkje er gjort kjende for søkjarane i tide.

§ 8-2. Iverksetjing

Forskrifta tek til å gjelde 1. januar 2019. Oppheva frå **1. januar 2020** blir:

- **Forskrift om opptak til praktisk-pedagogisk utdanning**

**Sak 52/19 Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse:
Bredde og fordypning i studieprogrammene
ved UiB**

Drøftingssak

Notat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Utdanningsutvalget

Fra: Studieavdelingen

Møte: 14. november

Ephorte:2019/3427

Bakgrunn

Spørsmål om hva som er tilstrekkelig bredde i studieprogrammene ved UiB har vært gjenstand for innledende drøfting i Utdanningsutvalget, sist på seminar i juni, innledet av utdanningsdekanene Claus Huitfeldt og Harald Walderhaug. Diskusjonen omfattet også spørsmålene «Hvordan kan vi tilrettelegge for mer bredde i studieprogram?» og «Hvordan bør et samarbeid mellom fakultetene reguleres?»

I diskusjonen ble det påpekt at spørsmålet om tilstrekkelig bredde også er et spørsmål om tilstrekkelig fordypning. Diskusjonen viste at vi står overfor komplekse problemstillinger, strategiske veivalg og pragmatiske overveielser som bør bli nærmere belyst i kollegiale organ på programnivå, på fakultetsnivå og på tvers av fakultetene. En åpen gjennomgang av muligheter og barrierer kan lede frem til felles anbefalinger om bredde og fordypning i ulike typer studieprogram, på bachelor- og masternivå, i integrerte masterprogram, i utdanninger som er omfattet av nasjonale rammeplaner, i profesjonsutdanninger og i disiplinutdanninger.

Et spørsmål om spesialisering?

Etter utvalgets drøfting i juni er forholdet mellom bredde og fordypning aktualisert gjennom årets opptak til masterprogrammene, hvor nesten en fjerdedel av søknadene ble avvist fordi søkerne ikke oppfylte krav til spesialisering. Det samlede bildet er at 80% av søkerne som ble avvist på dette grunnlaget, har sin lavere grad fra andre institusjoner enn UiB, og at halvparten av dem har et godt karaktersnitt. Sett i lys av at nærmere 200 studieplasser i toårige masterprogram står ubenyttet etter årets opptak, er det gode grunner til å vurdere opptakskrav knyttet til faglig spesialisering, slik fakulteter og fagmiljø nå er i gang med. Da UiBs styre i september diskuterte statusrapporten for årets opptak, ble det stilt spørsmål ved hvorvidt interne søkere blir gitt forrang i masteropptaket.

Opptakskrav til masterprogrammene må ses i sammenheng med at UiB krever minimum 90 studiepoeng fordypning ved eget fakultet i sine bachelorprogram, mens NTNU, UiO og UiT har et tilsvarende krav om 80 studiepoeng. I et historisk perspektiv kan vi si at dagens krav til fordypning i de treårige bachelorgradene ved UiB ligner kravet til fordypning i de fireårige cand.mag.-gradene som var deres forløpere. Nærliggende spørsmål er derfor om dagens bachelorprogram er for smale, og om flere bachelorstudenter ville ha gjennomført på normert tid dersom studieprogrammene deres hadde en bredere innretning.

Hva studenter skal kunne, vite og være i stand til å gjøre etter endt utdanning er og bør være gjenstand for kontinuerlig diskusjon ved et breddeuniversitet. Som både kvalitetsmeldingen og rapporter som [The Future of jobs Report 2018](#) har påpekt, vil generelle kvalifikasjoner få økt betydning i morgendagens arbeidsliv. OECD-rapporten [Higher Education in Norway - Labour Market Relevance and Outcomes](#), også den fra 2018, slår fast at fagspesifikk kunnskap fortsatt er en driver i det norske arbeidsmarkedet, og at vi kan regne med at overførbare kompetanser kommer til å gjøre seg sterkere gjeldende fremover.

Å belyse forholdet mellom bredde og dybde i utdanningene er også aktuelt fordi universitets- og høgskoleloven er under revisjon. Den ligger til grunn for at høyere utdanning er gjennomregulert på en helt annen måte enn forskning. Innspillene til lovarbeidet tyder på at vi er på vei mot forenkling av et regelverk som er laget for en annen tid.

Institusjonelle anbefalinger om krav til bredde og fordypning bør

- svare på utviklingstrekk og behov i dagens og morgendagens samfunn, slik de er omtalt i UiBs strategi 2019 - 2022
- ta høyde for dilemmaer og veivalg knyttet til bærekraft, klima, tverrfaglighet, digitalisering og livslang læring
- bygge på etablert praksis og eksisterende ordninger for valgfrie emner og frie studiepoeng
- identifisere områder hvor fakulteter og fagmiljø kan dra nytte av hverandres perspektiver og arbeidsformer
- vektlegge at kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse er likeverdige og legitime kvalifikasjoner
- være retningsgivende i sykliske programevalueringer, som skjer hvert femte år, og i oppretting av nye studieprogram
- være retningsgivende også for budsjettering av utdanningsvirksomheten

Hva skjer internasjonalt?

For UiB, som profilerer seg som et internasjonalt breddeuniversitet, kan det være verd å ha som referanse hva som skjer internasjonalt når det gjelder breddeperspektiv i høyere utdanning. En interessant observasjon er at den moderne utgaven av den amerikanske liberal arts-tradisjonen har blitt aktuell i andre deler av verden, Europa og Skandinavia medregnet. Bredde i studietilbud kan i en slik kontekst handle om bredde i ordinære studieprogram eller i egne laveregradsstudier med liberal arts-innretting, eventuelt begge deler. Sentrale fagfelt i liberal arts-modellen er filosofi, språk, historie religion, samfunnsfag, utøvende og skapende kunsthøgskole, sammen med matematikk og naturfagene kjemi, fysikk, biologi og geologi.

I Europa ser liberal arts ut til å ha et bredt nedslagsfelt i Nederland, ved Leiden University College, The Hague, University, College Utrecht, University College Maastricht og Amsterdam University College. Moderne liberal arts-program finnes også i land som England, Skottland og Frankrike. Blant de skandinaviske landene ligger Sverige fremst. Gøteborgs universitet tilbyr f.eks. Liberal arts, kandidatprogram, 180 hp. Når det gjelder bredde generelt i de skandinaviske land, og vi sammenligner bachelorgrad i f.eks. kjemi og engelsk ved UiB, Københavns universitet og Uppsala, ser det ut til at UiB og Københavns universitet ligner ved å tilby 30 frie studiepoeng, mens Uppsala tilbyr flere valg innenfor humaniora enn for teknisk-naturvitenskapelige studieprogram.

Praksis når det gjelder utenlandsopphold og bruk av frie studiepoeng i forhold til obligatoriske emner bør også vurderes i en bredde-diskusjon.

Vurdering og spørsmål til drøfting

Snarere enn regulering og retningslinjer trenger UiB anbefalinger som kan omsettes i konkret utviklingsarbeid knyttet til spesifikke studieprogram og emner. Både institusjonelle anbefalinger om bredde og fordypning i studieprogram og arbeidet med å artikulere dem, kan stimulere til nødvendig nytenkning. Et slikt arbeid bør forankres i utdanningsutvalget.

Utdanningsutvalget er med dette invitert til å drøfte

- behov for anbefalinger om faglig bredde og fordypning i utdanningene ved UiB?
- prosess for utforming av slike anbefalinger?
- tidslinje for arbeidet?

Sak 53/19 Studiekvalitetsmeldingen 2018

Drøftingssak
Saksnotat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 14. november 2019

Ephorte: 2019/1058

Studiekvalitetsmelding 2018

Innhold:

1. Ambisjoner for arbeidet med utdanningskvalitet
2. Ny ordning med studiekvalitetsmelding
3. Gjennomføring
 - a. Hvordan oppnå økt gjennomføring på normert tid?
 - b. Indikasjoner på endringer?
4. Oppfølging av handlingsplan for *Kvalitet i utdanning*
5. Status for studiekvalitetsarbeidet i 2018- og prioriteringer for 2019
 - a. Videreutvikling av studieprogrammene med fokus på undervisnings- og vurderingsformer
 - b. Behov for økt volum på varierte og studentaktive undervisnings- og vurderingsformer
 - c. Mentorordninger
 - d. Arbeidslivsrelevans og praksis
 - e. Rekruttering
6. Incentivmidler for økt studiekvalitet
7. Planer om oppretting og nedlegging av studieprogram, fra høsten 2020
8. Planer om oppretting og nedlegging av studieprogram, fra høsten 2021
9. Oppsummering - satsinger for 2019/2020

1. Ambisjoner for arbeidet med utdanningskvalitet

Handlingsplan for kvalitet i utdanning (2017-2022) angir UiBs planer og ambisjoner for arbeidet med studiekvalitet. Her heter det at UiB skal, gjennom et bredt spekter av studieprogrammer, utdanne kandidater som er rustet for å bidra til et samfunn basert på kunnskap, kompetanse og demokratiske verdier.

Utdanningene er grunnsteinen i UiBs *visjon Kunnskap som former samfunnet*.

Kvalitetsarbeidet skal bidra til et systematisk og målrettet arbeid med utdanningskvalitet, til beste for studenter, universitetet og samfunnet rundt oss:

- Gjennom å ta utdanninger av høy kvalitet utvikler våre kandidater kunnskaper, ferdigheter og personlige egenskaper.
- Gjennom å utvikle utdanninger av høy kvalitet bygger vi universitetssamfunnets faglige selvforståelse og integritet.
- Gjennom å tilby utdanninger av høy kvalitet bidrar UiB til å fylle samfunnets behov for kvalifisert arbeidskraft, og for kritiske, reflekterte samfunnsborgere.

Handlingsplanen er basert på tre hovedprinsipper: Studenten i sentrum, kultur for kvalitet og et åpent universitet.

2. Ny ordning med studiekvalitetsmelding

Et av de prioriterte tiltakene i handlingsplanen, har vært å etablere et nytt system for kvalitetsarbeidet i utdanningene ved UiB. Universitetsstyret vedtok i oktober 2018 et slikt nytt system, som gjelder fra og med 2019.

Ny ordning med en årlig studiekvalitetsmelding er en del av det nye kvalitetssystemet. Denne samlede studiekvalitetsmeldingen er basert på vurderinger av studiekvaliteten der vurderinger og informasjonsflyt har startet på emnenivå av emneansvarlige, og deretter er det gjort vurderinger på programnivå og på instituttnivå. Fakultetene har på basis av dette gjennomført dialogmøter med instituttene og utformet en samlet egenvurdering/studiekvalitetsmelding på fakultetsnivå.

Studiekvalitetsmeldingen for 2018 er den første i rekken, og erstatter den tidligere utdanningsmeldingen. Studiekvalitetsmeldingen bygger på informasjon fra fakultetenes egenvurderinger og fra dialogmøter med fakultetene. Fakultetene mottok tidligere i 2019 en bestilling på innholdet i egenvurdering/studiekvalitetsmelding.

Fakultetenes studiekvalitetsmeldinger følger vedlagt denne samlede meldingen for UiB. Det vises til disse for utfyllende informasjon for status fra hvert av fakultetene. I denne felles studiekvalitetsmeldingen omtales tema som har stått sentralt for flere av fakultetene i 2018.

Programevalueringer er en viktig del av kvalitetsarbeidet, og fra 2020 av blir programevalueringene supplert med en egen prosess der en fakultetsvis studiekvalitetsgruppe vurderer om vilkårene for akkreditering i studietilsynsforskriften (§ 2-2) er tilstede. Vi kaller denne delen av prosessen for reakkreditering.

I 2018 ble det gjennomført 27 studieprogramevalueringer ved UiB, og det ble utarbeidet programsensorrappporter/ rapporter fra ekstern fagfelle for 49 av våre studieprogrammer. I 2020 skal det etter planen gjennomføres 29 programevalueringer og reakkrediteringer.

3. Gjennomføring

Lav gjennomføring i studieprogrammene har vært et sentralt tema i dialogmøtene med Kunnskapsdepartementet (KD) de siste årene. Fra 2019 av har KD vært særlig opptatt av gjennomføring på *normert tid*.

Gode gjennomføringstall er åpenbart viktig for studentene, fordi det betyr at flere fullfører studiet de startet på. Kandidatproduksjon utgjør også en vesentlig del av inntektsgrunnlaget til UH-institusjonene, noe som gjør at gode gjennomføringstall er viktige for universitetet sin økonomi. I tillegg vurderer vi det slik at det å få til en signifikant økning i andelen kandidater som gjennomfører studiene, er en viktig indikator på om arbeidet med utdanningskvalitet har lyktes. Med dette som utgangspunkt, er det viktig å følge med på utviklingen av gjennomføringstallene over tid.

Nedenfor ser vi nærmere på utviklingen for indikatorer som bidrar til å belyse gjennomføring i studiene; kandidatproduksjon, studiepoengproduksjon og gjennomføring på normert tid. Alle tabellene er basert på tall fra FS.

Tabell 1 viser utviklingen i den samlede kandidatproduksjonen på alle utdanningsnivåene ved UiB de siste tre årene. For UiB samlet, ser vi en betydelig økning i kandidatproduksjonen i denne perioden, fra 2571 i 2016 til 2980 i 2018. Omlag halvparten av økningen kan tilskrives at Fakultet for kunst, musikk og design ble innlemmet som en del av UiB fra og med 2017. Utover dette har det vært en vekst på om lag 200 kandidater i perioden. Det har vært en økning i kandidatproduksjonen ved de fleste fakultetene. Det psykologiske fakultet og Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet står for den største økningen.

Tabell 1: Kandidatproduksjon per fakultet, fordelt på år. Alle studienivå

Fakultet	2016	2017	2018
Det humanistiske fakultet	468	395	437
Det juridiske fakultet	332	363	352
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	546	594	616
Det medisinske fakultet	322	281	343
Det psykologiske fakultet	345	402	440
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	558	703	591
Fakultet for kunst, musikk og design		169	201
UiB totalt	2571	2907	2980

Økning i kandidatproduksjon og økning i studiepoengproduksjon henger sammen. I tabell 2 ser vi derfor en økning også i studiepoengproduksjon i samme periode. Også i denne tabellen ser vi en økning fra 2016-2017, der en del av forklaringen er at KMD ble en del av UiB, i tillegg til at studenttallet har økt med ca. ti prosent fra 2016 til 2018 Dette som følge av at kapasiteten i studieplassene er utnyttet bedre, blant annet ved at det er tatt opp flere studenter.

Tabell 2: Studiepoengproduksjon, årsheter

Fakultet	2016	2017	2018
Examen philosophicum	325	350	387
Det humanistiske fakultet	2104	1959	2136
Det juridiske fakultet	1655	1730	1766
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	1936	2019	2026
Det medisinske fakultet	1610	1664	1677
Det psykologiske fakultet	1404	1531	1673
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	2004	2214	2221
Fakultet for kunst, musikk og design		530	520
Totalt	11038	11996	12405

Tabell 3 viser andel av kandidater som har gjennomført på normert tid, og tabell 4 viser andel kandidater på bachelornivå som var ferdig på normert tid i den samme perioden, fordelt på fakultetene. Vi ser at de største utfordringene når det gjelder gjennomføring, ligger på bachelornivået. Vi vet at det særlig er i det første studieåret at frafallet er størst. Fakultetene har derfor prioritert å sette inn tiltak for å øke gjennomstrømmingen på bachelornivå. Tiltakene som fakultetene har satt i verk blir nærmere omtalt under i kapittel 4 og 5.

Tabell 3: Andel gjennomført på normert tid

Gjennomføring på normert tid	2016	2017	2018	2019
Bachelorprogram	34,6	36,4	34,3	36,1
Masterprogram	52,9	54,4	53,8	56,0
Integrert masterprogram	44,8	40,9	41,9	40,7

Tabell 4: andel kandidater ferdig innenfor normert tid, bachelornivå

Fakultet	Årstall (kull)									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Det humanistiske fakultet	28,9	29,7	33,4	28,4	25,1	25,9	27,8	26,8	26,6	
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	37,5	33,3	36,9	33,2	38,8	34,3	33,8	35,6	32,5	
Det medisinske fakultet	57,8	51,9	45,8	47,8	53,7	50,0	53,9	59,3	62,5	
Det psykologiske fakultet	39,6	49,4	45,0	43,7	42,9	47,0	49,8	48,6	53,7	
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	44,0	43,8	40,8	40,1	42,9	37,5	39,5	34,4	37,8	
Fakultet for kunst, musikk og design								26,7	40,0	
Totalt	37,9	37,2	37,6	35,0	36,5	34,6	36,4	34,3	36,1	

Det er store variasjoner mellom fakultetene når det gjelder gjennomføring generelt, og innenfor normert tid. Profesjonsfagene som fører fram til tydelige yrker, som de ved Det medisinske fakultet (MED) og Det psykologiske fakultet (PSY) har tradisjonelt hatt bedre gjennomføring enn studieprogram som i større grad gir studenten frihet til å velge innhold i studiet selv, slik som de typiske disiplinifagene. Tallene viser også at resultatene stort sett har vært stabile over tid for fakultetene, med unntak av bachelorstudentene ved Det psykologiske fakultet, som har økt andelen som har fullført på normert tid med over 10 % de siste 8 årene. Den største endringen skjedde i overgangen fra 2008-2009 kullet. Fakultetet forklarer endringen med at det har vært større endringer underveis i studieprogrammene som har ført til bedre kvalitet. Samtidig har fakultetet klart å rekruttere de riktige studentene, og ikke minst har det vært en samarbeidet med Sammen om en kursrekke som har som målsetting å hjelpe studentene på veien mot å oppnå en bachelorgrad og å styrke gjennomføringen.

Det er verd å merke seg at dersom vi legger til ett eller to semestre, øker andelen som har gjennomført vesentlig for flere av fakultetene. Dette gjenspeiles i tabellen nedenfor. Den viser andel gjennomføring på normert tid, normert tid pluss ett semester og normert tid pluss to semestre for de ulike fakultetene. Vi ser også at det er ved allmennfakultetene at gjennomføringsgraden er lavest. Dette kan indikere at studentene på allmennfakultetene i større grad reorienterer seg i løpet av studiet, og at de av denne grunn bruker lengre tid på å fullføre graden. Vi vet også at 73,7 % av dem som avla en bachelorgrad ved UiB i 2018, gjorde det på normert tid (dvs. startet i 2015).

Dette er en mulig indikasjon på at studenter tas opp på bachelorprogram uten å ha intensjoner om å avlegge en grad.

Tabell 5: Gjennomføring på bachelornivå på normert tid, normert tid + 1 semester og normert tid + 2 semestre. Fordelt på fakultet

2015			
Fakultet	Normert	+1 sem	+2 sem
HF	26,8	32,3	37,7
MN	35,6	44,5	50,7
MED	59,3	59,3	61,0
PSY	48,6	50,9	55,0
SV	34,4	39,0	44,5
KMD	26,7	26,7	40,0
Totalt	34,3	39,8	45,3

Tallene viser gjennomføring på normert tid for kullet som startet på bachelorgraden i 2015. Vi ser at dersom vi måler gjennomføring ett eller to semestre etter normert studietid på bachelor, så øker gjennomføringsgraden med 11 % samlet for UiB. Tendensene som vi ser i tallene for 2015-kullet har vært stabile de siste årene.

3a. Hvordan få til økt gjennomføring på normert tid?

Flere av universitetsdirektørens resultatmål for 2020 er relatert til gjennomføring. Herunder:

- Få etablert eit prosjekt «gjennomføring på normert tid» der fråfall og årsaker vert analysert
- Auke søknaden til realfagsstudia i tråd med samfunnsbehova. Få etablert forkurs i matematikk frå studieåret 20/21. Leggje til rette for at fleire søkjarar kan oppfylle kvalifikasjonskrava for opptak
- Auke talet på praksisplassar i studieprogramma

Det første punktet bygger på en erkjennelse av at vi vet lite om hvilke av de tiltakene som er satt i verk for å øke gjennomføring, som har best effekt. I 2019/2020 vil det derfor bli gjennomført en analyse som skal vurdere effekter av ulike tiltak, slik at vi får et grunnlag for å iverksette mest mulig effektive tiltak. Prosjektet inngår som et prioritert tiltak i universitetsdirektørens resultatmål for 2020.

Oppfølging av resultatmålene som omhandler styrket rekruttering til realfagsstudiene og økt antall praksisplasser, blir omtalt nærmere i kap. 5. d og e.

En grunnleggende forutsetning som ligger til grunn for arbeidet med studiekvalitet ved UiB, er at iverksetting av tiltak skal bidra til å bedre kvaliteten og dermed gjennomføringen i studiene. Oppfølging av handlingsplanen for kvalitet i utdanning er derfor et særlig viktig virkemiddel i så måte.

Det er satt i verk en rekke tiltak ved fakultetene, særlig i det første studieåret, for å bidra til at flest mulig gjennomfører studiet. Dette er både tiltak som følger av handlingsplanen, og også andre. Når Kunnskapsdepartementet nå er opptatt av gjennomføring på *normert tid*, tilsier det at UiB framover også bør ha fokus på gjennomføringstiltak som går over hele studieløpet.

Nedenfor blir det gjort rede for hvilke tiltak fakultetene har arbeidet særlig med i 2018. Det er ennå litt tidlig å se om, eller i hvilken grad, de tiltakene som er iverksatt de siste par årene har effekt for gjennomføring på normert tid.

3.b Indikasjoner på endringer?

Kullene som startet i 2017 og 2018 har ikke fullført studiene enda, det er derfor for tidlig å se etter endringer i kandidatproduksjonen for disse studentkullene. Det nærmeste vi kommer er å se på studiepoengproduksjon per student. Vi vet at det er en statistisk sammenheng mellom økt effektivitet målt i studiepoengproduksjon per student og økt kandidatproduksjon. Tabellen nedenfor viser gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per student for de kullene som har startet de siste årene.

Tabell 6. Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon første år, per årskull

Fakultet/studieprogram	2014	2015	2016	2017	2018
Det humanistiske fakultet	35,3	35,7	34,4	36,9	34,0
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	37,0	38,0	40,1	37,8	41,5
Det medisinske fakultet	47,6	47,0	47,5	48,2	48,4
Det psykologiske fakultet	41,4	38,8	45,8	43,3	45,7
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	40,8	36,8	40,2	43,0	43,7
Fakultet for kunst, musikk og design		41,0	41,7	53,8	55,3
Totalt	38,7	37,2	39,5	40,8	41,3

Tabellen viser en positiv endring i studiepoengproduksjonen for kullet som startet i 2018 sammenlignet med kullet som startet i 2014.

Samlet for UiB er økningen på 2,6 %. Økningen i studiepoengproduksjon har vært størst ved Fakultet for kunst, musikk og design, Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet, Det psykologiske fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Vi vil nedenfor gå nærmere inn

på de tiltakene som fakultetene har gjennomført særlig de siste par årene for å styrke studiekvaliteten og å øke gjennomføringen.

4. Oppfølging av handlingsplan for *Kvalitet i utdanning*

UiBs Handlingsplan for kvalitet i utdanning (2017-2022) er styrende for UiBs arbeid med studiekvalitet. Samtlige av fakultetene har egne prosesser for å følge opp denne.

I tillegg har Utdanningsutvalget årlig blitt enige om noen felles satsningsområder som fakultetene skal har et særlig fokus på det aktuelle året. For 2018 vedtok Utdanningsutvalget i sak 9/18 følgende felles satsningsområder for alle fakultetene:

Studenters suksess i høyere utdanning. Prosjektet er et treårig nasjonalt prosjekt som ble etablert for perioden 2017-2019, og skal bidra til at universitet og høyskoler kan drive et systematisk arbeid for å sikre at flere studenter fullfører sin utdannelse og oppnår sin grad, i henhold til institusjonenes kvalitetskrav. Prosjektet vil bli evaluert i 2019 med tanke på forlenging. Prosjektet jobber for å fremme samarbeid og innsikt på tvers av institusjoner, fag og profesjon. Aktiviteten er forskningsbasert, men skal først og fremst ha en praktisk tilnærming.

Kompetansesenteret har bidratt til at Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet har vært tidlig ute med utprøving av en omfattende mentormodell. Det er tette koblinger mellom Studenters suksess i høyere utdanning, og mentorprosjektet som blir nærmere omtalt i kapittel 5c.

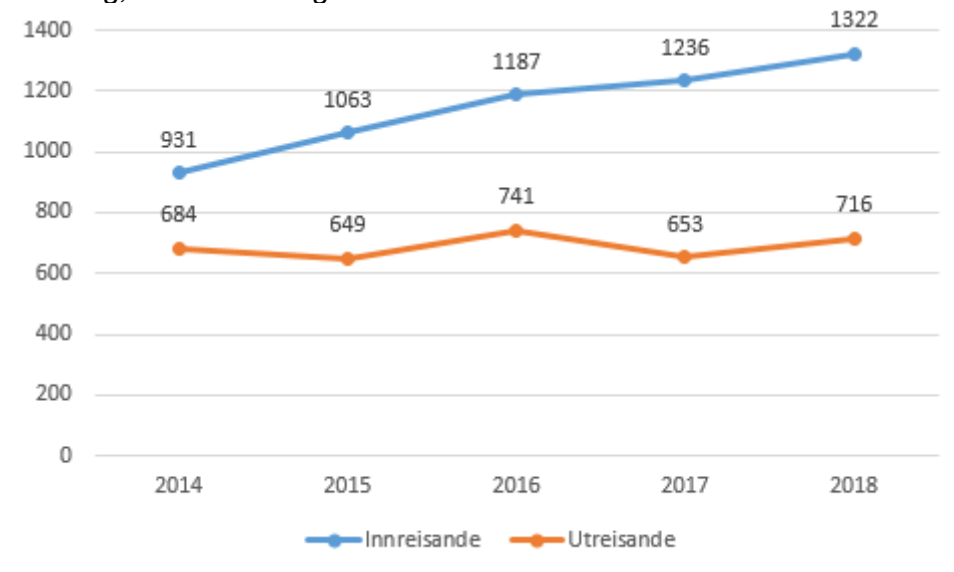
Implementere og videreutvikle ordninger for individuell merittering og for anerkjennelse av undervisningsmiljø.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har vært et foregangsfakultet når det gjelder etablering av både meritteringsordning for fremragende undervisere og kollektiv merittering (Pedagogisk akademi). Fakultetet har hatt to utlysninger til ordning med fremragende undervisere og har etablert pedagogisk akademi.

I løpet av 2018 og utover 2019 har alle fakultetene arbeidet med å få på plass meritteringsordninger for fremragende undervisere. Det samfunnsvitenskapelige fakultet tildelte for første gang i 2018 status som fremragende undervisere til fire av sine undervisere. Det humanistiske fakultet (HF), Det juridiske fakultet (JUS), og Det psykologiske fakultet (PSY) har hatt alle hatt utlysning i 2019. De de øvrige fakultetene jobber med å få på plass ordninger fra 2020.

Forventet utveksling

Utvikling, innreisende og utreisende studenter

Tallene for innreisende studenter har hatt en jevn økning de senere årene, mens tallene på studenter som reiser ut i samme periode, har holdt seg stabile. Studenttallet ved UiB har i samme periode hatt en økning, noe som i praksis betyr at andelen studenter som reiser på utveksling har gått noe ned.

Ett av tiltakene i arbeidet med å øke andelen utreisende studenter er *forventet utveksling*, som ble innført gjennom en pilot på bachelorprogrammet i Europastudier. Forventet utveksling skal nå ruller ut på hele UiB, og det settes i gang et prosjekt for utrulling av forventet utveksling i alle studieprogrammer. Definisjon av forventet utveksling:

- Utveksling er normalen og en forventet aktivitet. Det er en integrert del av studieprogrammet og er et faglig og administrativt tilrettelagt mobilitetsvindu i studieplanen.
- Ønsker man heller å bli hjemme, må man aktivt be om det, og som erstatning for eksempel ta et engelskspråklig emne, slik at man får ta del i et miljø preget av internasjonale studenter.

Bachelorprogrammet i Europastudier er kommet lengst i implementeringen av forventet utveksling, siden de innførte ordningen for kullet som allerede var i gang med studieprogrammet. Så langt er erfaringen at utvekslingen har gått betydelig opp. Utrullingen av «forventet utveksling» til hele UiB blir nå innlemmet i et større prosjekt for forenkling av studieadministrative prosesser. Prosessen med utrulling skal være initiert og igangsatt i løpet av inneværende studieår.

5. Status for studiekvalitetsarbeidet i 2018- og prioriteringer i 2019

Nedenfor blir det redegjort for tema som har et særlig fokus i fakultetenes statusoppfølging for arbeidet med studiekvalitet for 2018 og prioriteringer for oppfølging i 2019.

5.a Videreutvikling av studieprogrammene med fokus på undervisnings- og vurderingsformer

Sentralt i handlingsplan for kvalitet i utdanning står det at UiB skal arbeide systematisk for å ha helhetlige studieprogram med godt *samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser*,

undervisning, læringsaktiviteter og vurderingsformer sentralt. Et annet viktig punkt er at det i alle studieprogram skal gjøres bruk av *studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer som fremmer læring*. Begge tiltakene er formulert som krav i studietilsynsforskriftens §2-2 som omhandler akkreditering av studieprogram.

Tilbakemeldingene fra fakultetene indikerer at det er jobbet godt med å få til en god sammenheng mellom læringsutbytte, -undervisnings, og vurderingsformer.

Fakultet for kunst, musikk og design hadde i 2018 en stor gjennomgang av studieporteføljen for å sikre at alle studieprogrammene fyller kravene i studietilsynsforskriftens krav til akkreditering og utforming av studieprogrammer, § 2-2, herunder forholdet mellom læringsutbytte,- undervisnings- og vurderingsformer. Tilsvarende har de ved Det psykologiske fakultet over flere år har hatt en tilsvarende gjennomgang av alle emner og studieplaner med fokus på denne sammenhengen, og arbeidet er kvalitetssikret i alle ledd.

Når det gjelder å ta i bruk *studentaktive og varierte undervisningsformer*, og tiltak for å sikre tett *oppfølging av førsteårsstudenter*, er bildet mer variert.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er et av de fakultetene som har jobbet lenge med dette, og har hatt ordening med klasserom-mottak for sine studenter over flere år. Fakultetet har jobbet godt med å øke andelen aktivitetsbasert læring, og har fått utformet et rom for aktivitetsbasert læring på realfagsbygget til dette. Et hinder for få til en vesentlig økning på dette feltet er infrastrukturen, og fakultetet arbeider kontinuerlig for en arealutvikling som kan støtte opp om aktivitetsbasert læring. Fakultetet vil framover arrangere både temamøter og kurs som fokuserer på studentaktiv undervisning. Fakultetets Pedagogiske akademi fungerer som ressurs i dette arbeidet.

Fakultet for kunst, musikk og design skiller seg ut fra de øvrige fakultetene ved at studentaktive og varierte undervisningsformer gjennom tett oppfølging av den enkelte student, ofte en til en, er den måten studentene er og tradisjonelt har- og fortsatt vil bli fulgt opp på.

Også Det medisinske fakultet jobber godt med undervisningsutvikling. Teambasert læring brukes som hovedmodell ved medisinerstudiet, og det er vedtatt øvre grenser for omfang av forelesninger, og lengden på forelesningene. Fakultetet har også har en egen Enhet for læring som bistår fagmiljøene i å legge til rette for å utvikle undervisningsformer, vurderingsformer og pedagogisk opplegg for alle studieprogram ved fakultetet.

Også ved det samfunnsvitenskapelige fakultet har det vært en god utvikling i retning av studentaktive og varierte vurderingsformer ved flere av fakultetets studieprogrammer, blant annet i studieprogrammene ved Institutt for geografi, ved Institutt for sammenliknende politikk, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og gjennom revisjonen av studieprogrammene ved Institutt for informasjons- og medievitenskap. Fakultetet har også videre ordening for klassemottak av nye studenter. Fakultetet har mer å gå på når det gjelder å skalere opp studentaktive undervisningsformer for hele fakultetet. Infrastrukturen ved fakultetet setter noen begrensninger for bruk av nye undervisningsformer.

Videre har Det samfunnsvitenskapelige fakultet jobbet mye med det første semesteret i studiene, for å sikre at studentene skal få en følelse med faget og at de skal bli inkludert i et faglig og sosialt fellesskap.

Ved Det juridiske fakultet har fokuset i undervisningsutviklingen i 2018/2019 vært på lærings- og vurderingsformer, og nye vurderingsformer i førstesemester vil nå bli iverksatt. Fakultetet har jobbet med studentaktiv læring gjennom arbeidsgruppene, og den pedagogiske

treningen som ligger i bunn for disse. Fakultetet erkjenner at det er behov for mer varierte vurderingsformer ved studiet, og vil framover jobbe for å få det på plass.

Det humanistiske fakultet har hatt fokus på digitale løsninger for kvalitetsheving når det gjelder undervisning og vurdering. Fakultetet har gjennom utdannings-satsingen økt forekomsten av undervisningsassistenter ved sine programmer. Det er jobbet godt med studentaktive undervisnings- og vurderingsformer ved Institutt for fremmedspråk. I dialogmøtet ble fakultetet utfordret på å øke fokuset på videreutvikling av undervisnings- og vurderingsformer, og ble anbefalt til å bruke innovatørene ved fakultetet i dette arbeidet.

5.b Behov for økt volum på varierte og studentaktive undervisnings- og vurderingsformer

De fleste fakultetene kan vise til studieprogrammer der det har blitt arbeidet godt med implementering av studentaktive lærings- og vurderingsformer i studieplanene, mens dette ikke har hatt et like tydelig fokus i andre studieprogrammer. Enkelte av fakultetene har kommet lengre enn andre når det gjelder dette, men det er likevel mer å gå på for alle fakultetene. Det tar tid å endre praksis når det gjelder undervisnings- og vurderingsformer, og det er behov for å fortsette å ha fokus på dette i lang tid fremover.

I dialogmøtene med fakultetene har flere trukket frem verdien av å ha foregangspersoner- og miljøer som har undervisningsutvikling høyt på agendaen. Engasjerte fagmiljøer drar gjerne andre med seg. Tilsvarende effekt blir også erfart gjennom insentivordninger og meritteringsordninger for fremragende undervisere. I UiBs reviderte forskrift om ansettelse og opprykk er det nå tydeliggjort krav til utdanningsfaglig kompetanse og evne til refleksjon i valg og evaluering av utvikling av undervisning. Dette innebærer at undervisning skal ha en betydelig større plass ved ansettelse og opprykk, enn hva det har hatt fram til i dag.

Det er likevel et tydelig lederansvar å sette krav til undervisningsutvikling, og det er nødvendig at fakulteter, institutter og programstyrene har temaet langt oppe på agendaen.

Universitetspedagogikkmiljøet og UiB læringslab er viktige ressurser i dette arbeidet. Det skal også etableres fakultetsvise læringsdesignerteam som et ledd i det nye kvalitetssystemet for utdanningene. Meritterte undervisere og/eller fagmiljøer er ressurser som bør være aktuelle i de fakultetsvise gruppene.

Fakultetene peker på flere utfordringer når det gjelder å øke andelen studentaktiv læring. Infrastrukturen er, som tidligere nevnt, en utfordring. Det er behov for flere tilpassede undervisningslokaler. Det blir også pekt på at studentaktive undervisningsformer i all hovedsak er mer arbeids- og ressurskrevende enn de mer tradisjonelle forelesningene og skoleeksamener.

I tillegg gjør reglene for vurdering i lov- og lokal forskrift det vanskelig å gjennomføre enkelte av lærings- og vurderingstiltakene. Universitets- og høyskoleloven (UH-loven) er under revisjon. I den sammenheng har UiB spilt inn at deler av UH-loven er basert på at skoleeksamen er hovedregelen, og at det er behov for oppmykning av regler knyttet til blant annet vurderinger, for at vi skal få til en vesentlig dreining bort fra skoleeksamener. I tillegg er det lagt til rette for å søke om fritak for noen av UiBs egne regler knyttet til vurdering.

5 c Mentorordninger

Den største andelen av frafallet skjer i løpet av det første studieåret. Tiltak for å fremme gjennomføring det første året er derfor særlig viktig.

Flere fakulteter har etablert ordninger med studentmottak rundt studiestartgrupper. Flere har også ordninger med studenter som undervisningsassistenter/ gruppeledere for en tettere oppfølging av studentene, studentmøteplasser, at studentene blir introdusert i faget de har søkt på i første semester mv. er også tiltak som er gjennomført for flere av fakultetene.

UiB har som målsetting at alle studenter skal ha tilbud om mentorordning i løpet av 2019 (styresak 34/16). Alle fakulteter har i flere år hatt mentorordninger, men det har ikke vært et systematisk tilbud om mentorordninger ved alle instituttene, det er derfor behov for å utvide mentortilbudet.

Det er mange varianter av ordninger i bruk ved UiB, både med ansatte som mentorer og med viderekomne studenter. Enkelte fagmiljøer tilbyr en-til-en-mentorering, mens andre har mentorordninger i grupper. Det er opp til det enkelte fakultet å finne modeller for mentorordninger som passer best ved fakultetet og de enkelte fagmiljøene.

UiB ferdigstilte i 2018 rapporten «Utredning av mentorordning i høyere utdanning». Rapporten var en bestilling fra Kunnskapsdepartementet, og tar opp ulike varianter av mentorordninger, og de ulike behovene som de forskjellige variantene fyller.

I 2018 fikk UiB og Sammen tildelt midler fra Helse- og omsorgsdepartementet for å skalere opp mentorsatsningen til et fullskalatilbud ved UiB. Hovedmålet med tilbudet i regi av denne ordningen, er å bidra til bedre faglig og sosial integrering av studenter og å redusere uønsket frafall. I samarbeid med fakultetene, Sammen og universitetspedagogikk-miljøet er det utviklet et felles opplæringstilbud for mentorer. Alle fakultetene har fått tilbud om å ta del i prosjektet. Det blir søkt departementet om å videreføre prosjektet i ytterligere to år.

5 d Arbeidsrelevans og praksis

Flere av disiplinifakultetene peker på synliggjøring av utdanningenes arbeidsrelevans som en svært viktig motivator for studentene for å fullføre studiene. Flere peker derfor på arbeidsrelevans, inklusive praksis, som et viktig satsningsområde for å fremme studiekvalitet og for å øke gjennomføring. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, Det humanistiske fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet peker på synliggjøring av arbeidsrelevans som et viktig satsningsområde.

Med arbeidsrelevans menes her de planlagte aktiviteter i utdanningene som skjer i samhandling med arbeidslivet. Eksempler kan være praksis, oppgaver utført på campus på bestilling fra arbeidslivet, institusjonsbesøk, arbeidslivsrepresentanter inn i undervisningen, og andre måter å synliggjøre utdanningenes arbeidsrelevans på, enten rettet mot studentene eller mot arbeidslivet.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har gjort en stor jobb med å synliggjøre arbeidsrelevansen både på nettsider og i undervisningen. Alumner blir også brukt i dette arbeidet og det blir arrangert egne møter der studenter får møte alumner. Institusjonsbesøk og praksis i flere av studiene er andre tiltak som er gjennomført.

UiBs handlingsplan for kvalitet i utdanning har en målsetting om arbeidslivserfaring i alle studieprogram. Alle fakultetene har tilbud om praksis, men det er et stykke å gå til at alle studieprogrammene har et slikt tilbud.

Flere av fakultetene kan vise til en økning i antall studieprogrammer som har fått på plass tilbud om praksisplasser. Ved det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har alle de nye ingeniørprogrammene integrert praksis som en del av utdanningen. Det humanistiske fakultet har stimulert til utvikling av nye praksistilbud i utdanningene, og alle instituttene ved fakultetet med unntak av ett, har nå tilbud om praksisemner. Det samfunnsvitenskapelige fakultet har konkrete planer å innføre praksisemner i tre av sine studieprogrammer.

Det medisinske fakultet har stor andel av obligatorisk praksis i sine studier. Det jobbes nå særlig med å styrke kvaliteten i praksis, både i farmasi- og i medisinstudiene. Det juridiske fakultet har muligheter for praksis i flere av sine emner i juss-tudiet.

Som et ledd i å få til en økning i praksistilbudet og å styrke arbeidsrelevansen i utdanningene ved UiB, jobbes det med å få på plass overordnede avtaler om praksis og arbeidsrelevans med de største arbeidslivsaktørene i Bergensregionen utover høsten 2019.

5. e Rekruttering

Tilstrekkelig antall, og aller helst- god tilgang på førstevalgsøkere er viktig for å få høy grad av gjennomføring. Arbeidet med studentrekruttering er derfor særlig viktig der disse forutsetningene ikke er tilstede.

Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet klarer ikke å fylle studieplassene ved fakultetet etter at R2 kravet i matematikk fra videregående skole ble innført i 2018 og 2019. Formålet med kravet var å øke andelen studenter som gjennomfører studiene. Fakultetet mistet ved opptaket i 2019 en fjerdedel av søkerne til bachelorgraden. Beregninger viser at en fjerdedel av studieplassene av den grunn vil stå tomme i 2019-kulletts andre semester, det vil si at ca. 220 av de i alt 843 studieplassene.

En evaluering av studieprogrammene som er omfattet av prøveordningen med REALR2-kravet viser at for studier innen biologi og geovitenskap er inntakskvaliteten bedre når søkerne har en bredde i forkunnskaper og ferdigheter, snarere enn full fordypning i matematikk. Med REALR2-kravet kan UiB miste godt kvalifiserte søkere som har full fordypning i f.eks. biologi. Det er derfor søkt til KD om at følgende program unntas fra ordningen med virkning fra 2020: Bachelorprogrammene i geovitenskap, biologi og molekylærbiologi, samt Profesjonsstudiet i fiskehelse. I tillegg er det søkt om unntak for Årsstudiet i naturvitenskapelige fag siden dette er et breddefag og også skal kunne brukes som et rekrutteringsfag for andre realfaglige studier.

Nedgangen gjør at det å få til en økning i antall søkere til realfagene har høy prioritet. Det blir arbeidet med tiltak som skal styrke rekrutteringen til realfagene på både kort og lang sikt. En viktig satsning er at det vil bli laget en kampanje for realfagsstudiene for å få fram budskapet om at UiBs realfagsmiljø er ledende nasjonalt, og at det hevder seg godt i internasjonal konkurranse. På lang sikt er målet å øke antall elever som velger R2. Et av tiltakene som skal gjennomføres er å etablere forkurs i matematikk fra studieåret 20/21 for å legge til rette for at flere søkere kan oppfylle kvalifikasjonskravene for opptak.

UiB har nok søkere til å kunne fylle studieplassene på master, men ikke tilstrekkelig mange kvalifiserte søkere. Hovedårsaken til at søkere ikke kvalifiserer er at de ikke fyller kravene om faglig spesialisering, en overvekt av disse har utdanningen sin fra andre læresteder. Det blir derfor gjennomført en revisjon av opptakskravene til master, der fakultetene er bedt om å gjøre en gjennomgang av egne krav til faglig spesialisering for hvert enkelt program. Målet er å sikre opptakskrav som er transparente og tilstrekkelige for det enkelte studium, og som samtidig bidrar til at UiB kan rekruttere godt kvalifiserte søkere både fra UiB og andre læresteder.

Det humanistiske fakultet har også en målsetting om å bedre søkertallene. Fakultetet klarte i opptaket for 2019 å fylle studieplassene. Beregninger viser at fakultetet ligger rett under

grensen til å fylle studieplassene i andre semester for 2019-kullet. Fakultetet vedtok i 2018 en treårig plan for rekrutteringsarbeidet og har en egen administrativ stilling i studieseksjonen som er dedikert til rekrutteringsarbeid, nettinformasjon og profilering, i samarbeid med fakultetets to formidlingsmedarbeidere.

5. f Støttesystem for kvalitetsarbeid

NTNUS pågående arbeid med nye prosesser og verktøy for utvikling av emner og studieprogram ble presentert for Utdanningsutvalget i januar 2019. Prosjektet NTNU har etablert, skal bidra til forbedring av utviklingsarbeidet på utdanningsområdet gjennom å tilby verktøy for informasjonsbehandling, evaluering, planlegging og oppfølging. Siktemålet er å støtte faglig utviklingsarbeid og fjerne unødvendig informasjonsbehandling og manuelle kontrollfunksjoner.

Inspirert av arbeidet ved NTNU er det nå satt i gang et søsterprosjekt ved UiB, med organisatorisk forankring i studieavdelingen og en egen styringsgruppe. Etter innledende arbeid høsten 2019, vil prosjektet våren 2020 omfatte en prosesskartlegging ved samtlige fakultet og avklaringer med NTNU om hvordan UiB kan ta i bruk systemet som er utviklet der. Videre er det planlagt en pilotfase, gradvis implementering og full utrulling fra studieåret 2021-22.

Fakultetene er samstemt i sine tilbakemeldinger om behov for støtte til arkivering og tilgjengeliggjøring av nye typer dokumentasjon som det nye kvalitetssystemet krever. Studiekvalitetsdatabasen, som i dag samler og viser det meste av UiBs institusjonelle hukommelse om kvalitetsarbeid, er for dårlig integrert i dagens systemlandskap, og er heller ikke formålstjenlig å videreutvikle til å gi prosessstøtte.

SA vil sørge for at behovet blir ivaretatt på en god måte og at det blir prioritert, enten som en delprosess i det pågående prosjektet, eller gjennom et eget prosjekt.

6. Incentivmidler for økt studiekvalitet og gjennomstrømning

Som i et ledd i å øke gjennomstrømning i studiene, lyste UiB i 2018 ut incentivmidler. I alt 14 prosjekter fikk tildelt til sammen 1,4 mill. Prosjektmidlene skal brukes til prosjekter som er nyskapende i tråd med UiBs strategisk satsninger eller som bidrar til å nå nasjonale mål om studiekvalitet og gjennomføring. Flere av fakultetene har i tillegg satt av egne utdanningsstrategiske midler som fagmiljøer kan søke på for å stimulere til god studiekvalitet.

I 2018 var det første året DIKU lyste ut midler i Program for studentaktiv læring. To søknader signert UiB fikk tilsagn om prosjektmidler på henholdsvis 4,4 mill. og 4,7 mill. fordelt over 3 år. Dette gjaldt prosjektene *Studentaktiv forskning og overførbare ferdigheter i redesign av biologiutdanningen*, og *Utvikling, testing og evaluering av verktøy og vurderingsformer som fremmer meningsskapende samsvar i feltundervisning*. Det sistnevnte prosjekt er et prosjekt der UNIS er faglig ansvarlig. I tillegg ble UiB tildelt prosjektmidler fra Diku-programmet *Program for studentaktiv læring*, for prosjektene *Logikksjekk for examen philosophicum* (kr. 300 000,- over to år) og *Digital vurdering og tilbakemelding på oppgaver i grunnleggende programmering* (kr. 750 000,- over to år.)

I 2018 ble det varslet at det ville bli en ny utlysingsrunde for Senter for fremragende undervisning på nyåret 2019 forutsatt at det ble satt av midler til dette i statsbudsjettet. Tre fagmiljøer ved UiB startet arbeidet med å utforme søknader om SFU. To fagmiljøer ved henholdsvis Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet og ved Det humanistiske fakultet

leverte søknader: *Centre for Integrated Earth System Science Education (iEarth)* og *Center for foreign language education excellence in society*. Tildeling av senterstatus blir klart i desember 2019.

7. Oppretting og nedlegging av studieprogram i 2020

Oppretting

I styremøtet i november 2019 blir det søkt om følgende opprettinger og nedlegginger:

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

- Årsstudium i informatikk,

Nedlegging:

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

- Bachelorprogram i petroleum- og prosess teknologi,

Fakultet for kunst, musikk og design

- PPU i kunst og design

PPU i kunst og design legges ned fordi det i 2018 ble det vedtatt en felles fagplan for fakultetets to eksisterende PPU-program, og benevnelsen endres til Praktisk-pedagogisk utdanning i kunst, musikk og design (PPU-KMD) fra høsten 2019. Som følge av navneendringen, legges PPU i kunst og design ned, ettersom dette nå inngår i en felles PPU-KMD.

8. Planer om opprettinger av studieprogram, fra høsten 2021:

Det humanistiske fakultet

- Masterprogram i vitenskap, teknologi og styring / Master's Programme in Science, Technology and Governance.
- Religious Minorities - nettbasert videreutdanningsprogram på masternivå som ønskes opprettet i religionsvitenskap
- Philosophy, Politics and Economics - et tverrfakultært, femårig integrert masterprogram.
- Honours Degree –tverrfakultært bachelorprogram i samarbeid med Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.

Det psykologiske fakultet

- Masterprogram i spesialpedagogikk

Det samfunnsvitenskapelige fakultet:

- Tverrfakultært studieprogram i «Philosophy, Politics and Economics» (PPE)
- Integrert masterprogram i økonomi og IKT (siv.ing.) Samarbeid med Det matematisk Naturvitenskapelige fakultet (Institutt for informatikk).
- Engelsk masterprogram i sosialantropolog, for internasjonale og norske søkere.

Det medisinske fakultet

- Masterprogram i helseledelse, toårig masterprogram integrert mot profesjonsutdanningene.
- Femårig integrert masterprogram i kiropraktikk.

Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet

- Utrede mulighetene for oppretting av tverrfaglige studieprogram i IKT, blant annet innen maskinlæring, kunstig intelligens og visualisering.

Igangsetting av flere av de planlagte nye studieprogrammene forutsetter at de blir tilført nye studieplasser. Fakultetene har meldt inn at følgende opprettinger fra 2021 fordrer tilførsel av midler/studieplasser.

- Det humanistiske fakultet: Masterprogram i vitenskap, teknologi og styring / Master's Programme in Science, Technology and Governance
- Det humanistiske fakultet: Philosophy, Politics and Economics
- Det humanistisk fakultet: Honours Degree
- Det medisinske fakultet: Femårig integrert masterprogram i kiropraktikk
- Det medisinske fakultet: Masterprogram i helseledelse
- Det samfunnsvitenskapelige fakultet: Lektorprogram med master i sosiologi
- Det samfunnsvitenskapelige fakultet: Integrert masterprogram i økonomi og IKT (siv.ing)

9. Oppsummering - satsninger for 2019/2020

På bakgrunn av ovenstående, vil det i 2019/2020, satses særlig på følgende tiltak for å styrke studiekvaliteten og for å øke gjennomstrømning på normert tid:

- Gjennomføre prosjektet for å lokalisere hvilke studiekvalitetstiltak som har best effekt på fullføring og fullføring på normert tid, og prioritere tiltak i henhold til dette.
- Økt satsning på studentaktive og varierte undervisningsformer. Dette forutsetter at
 - kompetansen på læringsdesign ved fakultetene bygges opp, gjerne gjennom fakultetsvise læringsdesignsteam, meritterte undervisere, pedagogisk akademi eller andre dedikerte ressursgrupper eller personer.
 - Infrastruktur som legger til rette for studentaktive og varierte undervisningsformer må prioriteres.
- Økt arbeidsrelevans i utdanningene, herunder å øke tallet på praksisplasser.
- Økt rekruttering til realfagene og til masterprogrammene.
- Styrke kvalitetsarbeidet gjennom å forberede innføring av digitalt støttesystem, etter modell fra NTNU, for fire sentrale prosesser; studieplanrevisjon, emneevaluering, programevaluering og programportefølje
- Prioritere at det blir etablert en ordning der planverk og rapporter som dokumenterer det systematiske kvalitetsarbeidet, blir lagret og tilgjengeliggjort i tråd med det forutsetningene i det nye kvalitetssystemet.

I 2019/2020 skal det fortsatt være høyt fokus på:

- Fortsatt satsning på å tilby mentorordning for alle bachelorstudenter, blant annet gjennom prosjektet som gjennomføres i samarbeid med Sammen.
- Tett oppfølging av førsteårs studenter.

Forslag til studiekvalitetsmelding legges med dette fram for Utdanningsutvalget for **drøfting**.

Sak 54/19 **Møteplan for 2020**

Vedtaks sak

Notat fra Studieavdelingen

Notat**Til: Utdanningsutvalget****Fra: Studieavdelingen****Møte: 14. november 2019**Ephorte: 2019/25448

Bakgrunn

Møtedatoer for Utdanningsutvalget vedtas ett år i forveien. Møtetid er vanligvis fra kl. 9.00-12.00. Vedlagt følger forslag til møtedatoer:

Torsdag 23. januar

Torsdag 27. februar

Torsdag 26. mars

Tirsdag 5. mai, Møtetid kl. 12-15

Juniseminar: 2. og 3. juni

Torsdag 3. september

Torsdag 1. oktober

Torsdag 5. november

Torsdag 3. desember

Studiekvalitetsseminar: fredag 11. desember kl. 9-13

Universitetsstyret har følgende møteplan for 2020:

20. februar

23. april

28. mai

27. august

24. september

29. oktober

26. november

Forskningsutvalgets møteplan er ikke publisert på nett ennå.

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget vedtar forslag til møtedatoer for 2020.

UNIVERSITETET I BERGEN

UNIVERSITETETS
UTDANNINGSUTVALG

Ephorte: 2019/2451

Sak 55/19 **Veiledning om vurdering av utdanningsfaglig kompetanse**

Vedtaks sak

Notat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Utdanningsutvalget

Fra: Studieavdelingen

Møte: 14. november

Ephorte: 2019/2451

Bakgrunn

29. august vedtok UiBs styre *Regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved UiB* og endringer i *Reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglige/administrative lederstillinger*. De nye reglene gjelder fra 1. september. Som utdanningsutvalget er kjent med, følger endringene i UiBs regelverk av at Kunnskapsdepartementet har fastsatt endringer i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger. Endringene innebærer høyere krav til utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse i førsteamanuensisstilling, og ved ansettelse i og opprykk til professorstilling.

Behov for avklaringer og presiseringer

Reglene for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse er tredelte og omhandler

1. Kriterier og dokumentasjonskrav
2. Ansettelse i førsteamanuensisstilling
3. Ansettelse i professorstilling og opprykk til professor

Til grunn for reglene ligger blant annet en grundig høringsprosess, hvor det fra flere hold ble understreket at vurderingskriterier og dokumentasjonskrav må kunne fungere innenfor hele bredden av UiBs fagområder og kunnskapskulturer. I høringsprosessen ble det samtidig pekt på behov for nærmere avklaringer og presiseringer, blant annet av hvordan dokumentasjonskravene skal beskrives hva selvrefleksjon skal omfatte.

På denne bakgrunn har Studieavdelingen bedt en arbeidsgruppe om å utarbeide et forslag til *Veiledning om vurdering av utdanningsfaglig kompetanse*. Foreslåtte medlemmer i arbeidsgruppen er:

- Marie Vander Kloet, førsteamanuensis, Institutt for pedagogikk
- I merittert underviser
- I representant fra HR-avdelingen (observatør)
- Svein Kåre Sture, universitetslektor, Gruppe for læringsstøtte/UiB læringslab
- Kari Bjørgo Johnsen, seniorrådgiver, Gruppe for læringsstøtte/UiB læringslab (sekretær)

Forslag til de resterende medlemmene blir lagt frem i møtet. Arbeidsgruppens forslag vil bli sendt på høring til alle som var involvert i høringen om nytt regelverk, og deretter bli behandlet i utdanningsutvalget.

Forslag til vedtak:

- Utdanningsutvalget oppnevner, i tråd med forslag fra Studieavdelingen, en arbeidsgruppe med mandat til å utarbeide forslag til *Veiledning om vurdering av utdanningsfaglig kompetanse*, til bruk i sakkyndig komitéarbeid

UNIVERSITETET I BERGEN

UNIVERSITETETS
UTDANNINGSUTVALG

Ephorte:2017/10847

Sak 56/19 Studentrekruttering

Orienteringssak

Notat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Utdanningsutvalget

Fra: Studieavdelingen

Møte: 14. november 2019

Ephorte: 2017/10847

Bakgrunn

Universitetet i Bergen sin strategi «Kunnskap som former samfunnet» slår fast at vi «skal samle de beste forskere og studenter. Universitetet skal være et møtepunkt for forskning, utdanning og formidling av høy internasjonal kvalitet.»

Skal Universitetet i Bergen oppnå målene i strategien er det avgjørende at vi sikrer en god studentrekruttering. Klarer vi å få flere, bedre og riktigere studenter inn på studiene våre vil det bidra til bedre inntakskvalitet, høyere gjennomføring og forbedret økonomi.

Studentrekruttering er derfor et strategisk svært viktig felt. Både i strategien, etatstyringsbrevet fra Kunnskapsdepartementet og universitetsdirektørens resultatmål pekes det på studentrekruttering som et av områdene UiB må prioritere i årene som kommer. For eksempel peker strategien på at det er essensielt med god rekruttering av studenter og forskere for å utvikle fremragende fagmiljø. Studentrekruttering er også et virkemiddel for å sikre at en større andel av kandidatene våre havner i relevant jobb etter studiene. Et styrket profil vil også fremme UiB som en offentlig aktør som spiller på lag med samfunnet rundt oss.

Realfag

Hvis vi ser på årets opptakstall på grunnstudiene er det særlig en tendens som peker seg ut. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet innførte i 2018 og 2019 krav til matematikk R2 i videregående skole for de fleste realfagsstudiene. Målet med å innføre matematikkkravet er å øke andelen studenter som gjennomfører studiene. Etter innføringen av matematikkkravet har fakultetet mistet hver fjerde søker. Konsekvensen av dette er at fakultetet denne høsten har 137 færre studenter enn studieplasser. I andre semester viser beregninger at tallet vil ha steget til 220. 26 prosent av studieplasser vil stå tomme.

Fakultet	Studie- plasser	Førstevalg- søkere	Møtt	Stipulert møtt 2. semester *	Diff. møtt/ plasser **
HF	1020	1633	1172	1007	-13
JURFA	380	1811	451	437	57
MN	843	1059	706	623	-220
MED	302	1230	351	334	32
PSYFA	510	2091	620	572	62
SV	1014	2478	1265	1089	75
KMD	26	78	139	29	3
UiB totalt	4095	10380	4679	4091	-4

* Prognose for møtt 2. semester er basert på møtt-tall for 1. og 2. semester de siste 5 årene (2014-2018)

**Siste kolonne viser differansen mellom stipulert møtt 2. semester og studieplasser

Å øke antallet søkere til realfagene er derfor et av punktene styret har vedtatt at universitetsdirektørens skal prioritere i 2020. Dette arbeidet er godt i gang, og består av både

langsiktige og kortsiktige tiltak. Det er årlig mellom 6500 og 7000 elever som velger matematikk R2 i videregående skole. På lang sikt er målet å øke antallet elever i videregående skole som velger matematikk R2. Tidligere hadde UiB over 20 prosent av realfagssøkerne nasjonalt. Nå er denne andelen sunket til under 15 prosent. På kort sikt er målet å få flere av søkerne med matematikk R2 til å velge UiB.

Det mest omfattende tiltaket er å lage en kampanje for realfagsstudiene våre. UiBs realfagsmiljø er ledende nasjonalt, og hevder seg godt i internasjonal konkurranse. Søkerne våre oppfatter likevel at andre læresteder holder høyere akademisk nivå. Fokus i kampanjen vil derfor være å vise frem kvaliteten på fagmiljøene våre. Kampanjen vil distribueres i kanaler der vi treffer søkerne, som Instagram og Snapchat.

Det vil også komme annonser i ulike nettaviser, slik at vi også når personer som er viktige for søkerne i beslutningsprosessen. For eksempel vet vi at foreldre ofte har stor innvirkning på studievalg.

I tillegg vil det bli satset på en turne der studenter besøker videregående skoler for å vise frem realfagene våre. Her kan vi både vise frem bredden av fagtilbud, sosialt miljø, akademisk nivå og motivere flere til å velge fordypning i matematikk.

Rekruttering til realfagene er et samarbeid mellom Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Studieveilingen.

Master

Ser vi på masteropptaket er det flere fakultet som sliter. Beregninger basert på de siste årenes opptakstill viser at det vil være vesentlig færre studenter enn studieplasser både på Det humanistiske fakultet, Det medisinske fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet når vi kommer til vårsemesteret.

Fakultet	Studie- plasser	Førstevalg- søkere	Møtt	Stipulert møtt 2. semester	Diff. møtt/ plasser
HF	214	425	183	168	-46
JURFA	30	167	30	29	-1
MN	346	977	260	247	-99
MED	145	309	89	85	-60
PSYFA	147	889	166	150	3
SV	270	839	298	270	0
KMD	79	604	76	74	-5
UiB totalt	1231	4210	1102	1023	-196

* Kolonnen viser totale søkertall for UiB – inkludert søkere med frist 1. desember

For å kunne opprettholde en profil som et forskningstungt breddeuniversitet må en stor andel av våre studenter gå på masterprogram. Bare 13 prosent av UiBs studenter går i dag på toårige masterprogram. Til sammenligning er 18 prosent av studentene på Universitetet i Oslo masterstudenter.

I en rapport laget på vegne av UiB ser Netlife på hvordan studenter velger master. De oppsummerer funnene i ti hovedkategorier:

1. Studiene må oppleves oppdatert og relevant for morgendagens samfunn og Arbeidsliv.
2. Studenter ønsker trygghet for at studiene fører til en bra jobb
3. Studenter ønsker en unik CV for å skille seg fra de andre
4. Mange studerer fordi de ønsker å bidra til en bedre verden
5. Studiestedets omdømme øker sjansen for å få en bra jobb
6. Viktig og relevant informasjon drukner i kommunikasjonsflommen
7. Snakk med oss, ikke til oss.
8. Enkeltstående opplevelser kan gi store utslag på faglig engasjement
9. Studenter er forskjellige og trenger ulik grad av struktur og oppfølging
10. Bachelorstudentene ønsker å inkluderes i fagmiljøet

Noen av funnene er naturlig å adressere i studentrekrutteringen. I vår vil UiB derfor ha en målrettet kampanje mot potensielle masterstudenter der tema som arbeidslivsrelevans, faglig inkludering og valgmuligheter tas opp. Kampanjen vil både rette seg mot UiBs egne bachelorstudenter, men også mot studenter i de store universitetsbyene.

Fakultet og institutt vil i tillegg gjennomføre tiltak mot egne bachelorstudenter, for å sikre at flere av disse velger å søke master.

De fleste masterprogrammene har en svært smal målgruppe. Mange av de potensielle studentene er dessuten egne bachelorstudenter. For å lykkes med masterrekrutteringen er det derfor avgjørende med et tett og godt samarbeid mellom fakultetene og sentraladministrasjonen.

Strategiske satsinger

Universitetet i Bergen har tre strategiske satsingsområder: globale samfunnsutfordringer, marin forskning og klima- og energiomstilling. Innen disse feltene skal UiB ta en internasjonal ledende posisjon. Det er derfor avgjørende at vi klarer å rekruttere engasjerte, høyt kvalifiserte studenter til studier innen disse satsingsområdene.

I 2019 var det nedgang i søkningen til alle de tre satsingsområdene til UiB. Innen Klima- og energiomstilling og Marin forskning kan nedgangen til dels forklares med de lave søkertallene i Samordna opptak til Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Men noen masterprogram sliter også.

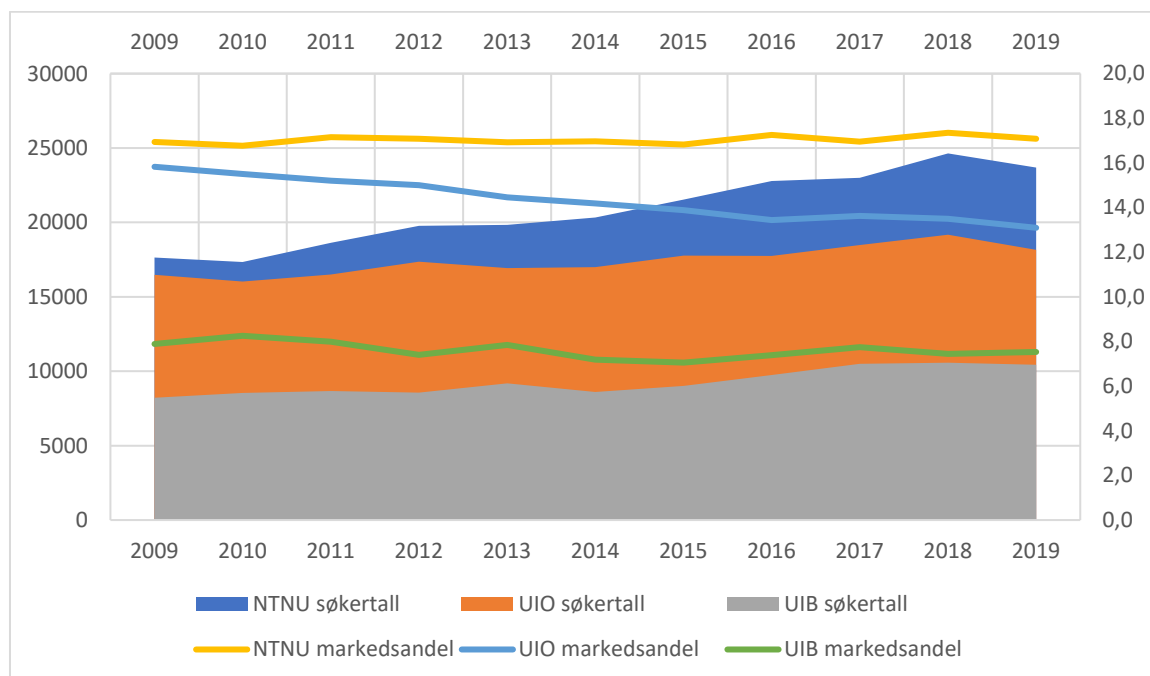
Når det gjelder Globale samfunnsutfordringer er bildet vanskeligere å tolke. Det er nedgang i søkningen til en del av studiene. Andre studier gjør det imidlertid bra, og bidrar til at nedgangen er mindre på dette feltet enn på de to andre satsingsområdene. Innenfor satsingsområdene Globale samfunnsutfordringer og Klima og energiomstilling fyller UiB studieplassene. På Marin forskning har UiB 32 for få studenter.

	Studieplasser	Førstevalgs-søkere	Møtt
Globale samfunnsutfordringer	264	1,593	309
Klima og energiomstilling	175	460	182
Marin	374	1,025	342

For å bedre søkningen til satsingsområdene må det iverksettes rekrutteringstiltak. Disse må sees i sammenheng med tiltakene som gjøres innen realfagene og omdømme, og sørge for en større synlighet for studieprogram innenfor disse områdene.

Profil og omdømme

Universitetet i Bergen har de siste 10 årene hatt gode søkertall. Vi har økt fra 8218 førstevalgssøkere i 2009 til 10446 i 2019 i Samordna opptak. Markedsandelen har ligget jevnt mellom 7,1 og 8,3 prosent. NTNU har også hatt en stabil markedsandel, mens UiO har hatt en betydelig nedgang.

Vi ser nå et landskap i endring. For første gang på lang tid så vi i 2019 et markant fall i antall søkere totalt sett i Samordna opptak. Færre søkere gir hardere konkurranse. Fusjoner har gitt nye offensive læresteder, som bruker store ressurser på rekruttering. For en søker er det vanskelig å skille de ulike universitetene fra hverandre.

Den nye konkurransesituasjonen gjør at UiB må bli mer synlig og få en tydeligere profil. Selv om vi i dag er ledende nasjonalt innen et fagfelt, hender det at andre universiteter har bedre søkertall på relevante studier. Utad kan UiB fremstå som mindre attraktiv enn vi objektivt sett er. Et bedre omdømme er derfor viktig for å øke antallet søkere til studiene på UiB.

I motsetning til noen av våre konkurrenter har ikke UiB jobbet systematisk med omdømme. Strategien slår derfor fast at vi skal «utvikle nye virkemidler for å bygge UiBs omdømme og synliggjøre vår betydning for kunnskapsbyen Bergen».

I 2020 er det satt av ressurser til å gjennomføre en nasjonal kampanje. I første omgang er det naturlig å se nærmere på motiver for valg av utdanning og hva målgruppen mener om ulike tilnærminger for en kampanje. På bakgrunn av dataene fra de første undersøkelsene vil vi produsere selve kampanjen, før den til slutt distribueres i hensiktsmessige kanaler.

Selv om den viktigste effekten av en slik kampanje er økte søkertall, kan en sterkere omdømme og en tydeligere profil også bidra innen andre felt. For eksempel bør UiB være høyt på listen når media, offentlig forvaltning eller andre aktører søker kunnskap innen fagfelt der UiB er ledende. Et bedre omdømme vil også kunne bidra i rekrutteringen til vitenskapelige og administrative stillinger.

Saken legges med dette frem for utdanningsutvalget til orientering.

Sak 57/19 **SDG -Bærekraftskollegiets mandat**

Drøftingssak

Notat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Utdanningsutvalget

Fra: Studieavdelingen

Møte: 14. november

Ephorte: 2019/25499

Bakgrunn

9. mai 2018 vedtok Utdanningsutvalget å opprette en arbeidsgruppe som skulle kartlegge eksisterende utdanningstilbud med SDG-relevans og foreslå en helhetlig tilnærming til Agenda 2030 og bærekraft i UiBs utdanningstilbud. Arbeidsgruppen presenterte sin rapport til utvalget i møtet 5. september 2019. Ett av forslagene i rapporten var å opprette et bærekraftskollegium. Som en oppfølging er det nå nødvendig å definere mandatet som dette bærekraftskollegiet skal ha.

Overordnet mål

Kollegiet skal være en arena for ideutveksling og kollegial læring. Kollegiet skal gi råd om hvordan bærekraftperspektiver kan integreres i allerede eksisterende emner og gi råd til utvikling av nye emner. Videre kan kollegiet bistå Læringslabens veiledningsgruppe for studieprogramutvikling. Kollegiet skal også gi råd til UU i videreutviklingen av tiltakene beskrevet i utdanning 2030 rapporten.

Funksjon

Kollegiet skal ikke ha noen direkte beslutningsmyndighet, men fungere som et rådgivende forum.

En idelekkingsfabrikk for viktige verktøy og initiativ

Arbeidsform

Det ble foreslått i rapporten at kollegiet kommer sammen en gang per semester for å diskutere felles strategier, erfaringsutveksling, utvikling, innovasjon i undervisningen m.m. for de SDG spesifikke kursene.

Sammensetning

Kollegiet oppnevnes av UU etter forslag fra fakultetene, men skal være et åpent forum hvor også andre interesserte kan delta (stipendiater, post doc etc). Kollegiet skal ha et oppnevnt leder og skal koordineres fra SA.

Se også initiativ fra Katja Enberg (SDG214), Yael Harlap (UPed), Inger Elisabeth Måren (SDG110 & SDG215) og Kerim Nisancioglu (SDG213) mottatt 7.11 (vedlegg)

UNIVERSITETET I BERGEN

UNIVERSITETETS
UTDANNINGSUTVALG

Ephorte:2019/25605

Sak 58/19 Forsinket sensur- status

Orienteringssak

Notat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Utdanningsutvalget

Fra: Studieavdelingen

Møte: 14. november

Ephorte:2019/25605

Bakgrunn

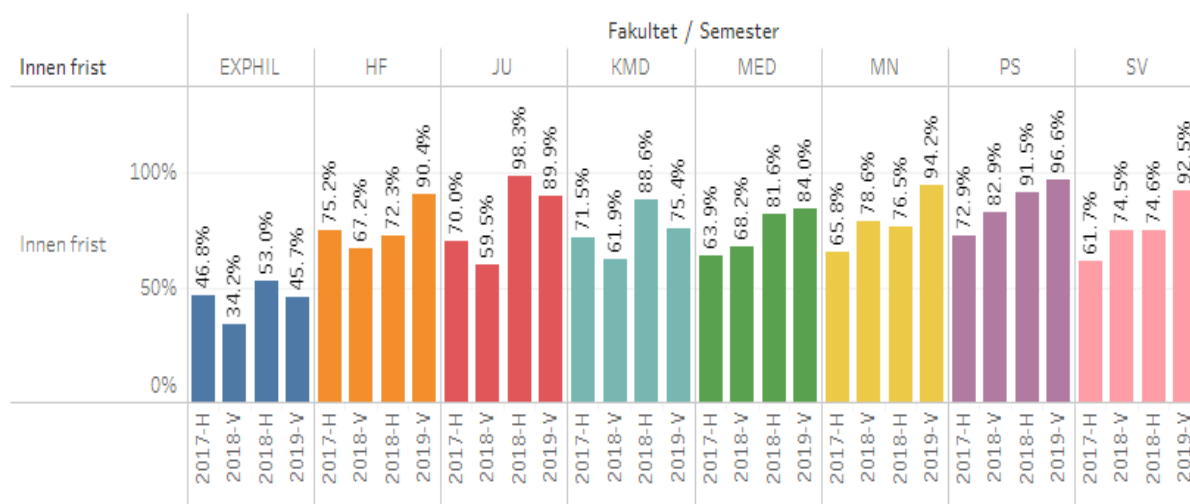
Saken om innføring av dagbotordning ved forsinket sensur ble behandlet i universitetsstyret den 11. april. Styret ønsket ikke å innføre dagbøter, men forventer oppfølging av ledere på alle nivå. Det forventes at UiB ikke skal ha irregulære forsinkelser i tråd med kravene i UH-loven § 3-9 (4), og at fakultetene må jobbe videre for å unngå dette. Utdanningsutvalget vil derfor ha fokus på dette, og at det hvert semester skal legges frem en sak med en oversikt over fullført sensur innen frist, inntil vi ikke lenger har forsinkelser i sensur ved UiB. I tråd med dette har SA sendt ut brev til fakultetene der de blir bedt om å komme med status om fullført sensur innen frist, innen 23.oktober.

Status per 8.november

Oppdaterte tall fra Tableau viser at de fleste fakultetene har gjort et svært godt arbeid med å øke andelen av fullført sensur innen frist.

Sensur innen frist - grafisk

(Oppdatert: 11/8/2019 2:01:14 PM)

Publisering av sensur - intervallinndeling

(Oppdatert: 11/8/2019 2:01:14 PM)

Fakultet	Semester / Sensurtid 2019-V						Total	Grand Total
	a) Sensur innen frist	b) Sensur 1-3 dager forsinket	c) Sensur 4-7 dager forsinket	d) Sensur 8-14 dager forsinket	e) Sensur 15-28 dager forsinket	f) Sensur mer enn 28 dager forsinket		
EXPHIL	191	75	152				418	418
HF	4 724	330	75	11	87		5 227	5 227
JU	3 865	426	7				4 298	4 298
KMD	614	76	36	39	39	10	814	814
MED	2 772	154	158	40	30	145	3 299	3 299
MN	4 972	196	38	2	6	62	5 276	5 276
PS	3 554	64	38	21	1	1	3 679	3 679
SV	5 403	231	46	115	5	41	5 841	5 841
Grand Total	26 095	1 552	550	228	168	259	28 852	28 852

Mange av fakultetene har hatt en gradvis forbedring for hvert semester de siste to årene, og spesielt hvis man ser på høst- og vårsemester separat. Ved HF, JUS, MN, PS OG SV har nærmere eller over 90% av sensur blitt registrert innen fristen våren 2019.

Ved JUS ser vi at andelen har bedret seg kraftig for de to siste semestrene, med økning på rundt 30 prosentpoeng i 2018 høst og 2019 vår, i forhold til henholdsvis 2017 høst og 2018 vår. For våren 2019 var de fleste forsinkelsene på 1-3 dager; bare 7 sensureringer var 4-7 dager forsinket.

Når det gjelder Exphil-emner ser vi også en semestervis forbedring de siste to årene, men andelen er fremdeles lav, med kun 45,7% fullført sensur innen frist våren 2019. Dette semesteret var all sensur registrert innen en uke etter sensurfrist.

De fleste fakultetene melder om forhold ved registrering i FS som gjør at beregning av antall fullførte sensureringer innen frist blir lavere enn i realiteten. Dette gjelder i hovedsak emner som mangler nødvendige registreringer for å kunne beregne korrekt sensurfrist. Følgende eksempler illustrerer slike tilfeller:

- Ved MN viser beregningen til 62 sensureringer som er mer enn 28 dager forsinket for våren 2019. Grunnet manglende registreringer i et emne, så er antallet i realiteten lavere enn 10, og fakultetets andel av fullført sensur innen frist øker fra 93,8 til 95% ved å ta hensyn til dette.
- SV er registrert med 41 sensureringer med over 28 dager forsinkelse våren 2019, der minst 37 av disse tilfellene i virkeligheten er sensurert innen frist. Også her vil andel fullført sensur innen frist øke, med over et halvt prosentpoeng.

Fakultetene fortsetter arbeidet med å forbedre tallene til neste rapportering.

Saken legges med dette frem for Utdanningsutvalget til orientering.

Ephorte:2019/25025

Sak 59/19

Styringsgruppe – Sterkere satsning på IKT

Orienteringssak

Notat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Utdanningsutvalget

Fra: Studieavdelingen

Møte: 14. november

Ephorte:2019/25025

Bakgrunn

I november 2018 leverte en arbeidsgruppe ledet av Instituttleder på institutt for informatikk, Pinar Heggnes, en rapport med forslag til UiBs satsning på IKT. Arbeidet var en videre oppfølging av forslagene i en rapport fra 2017 om «Sterkere satsing på IKT og digitalisering». Rapporten ble lagt fram for Utdanningsutvalget i møte 17. januar i år. Det ble anført at utvalget skulle komme tilbake til oppfølging av rapporten.

Det er nå satt ned en styringsgruppe som skal følge opp rapporten. Gruppen har følgende sammensetning.

Sammensetning av styringsgruppen

- Utdanningsdekan MN, Harald Walderhaug, leder
- Utdanningsdekan SV, Dag Elgesem, nestleder
- Utdanningsdekan PSY, Per Einar Binder t
- Instituttleder Pinar Heggnes, Institutt for informatikk
- Instituttleder Leif Ove Larsen, Institutt for informasjons- og medievitenskap
- Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, Scott Rettberg
- Avdelingsdirektør, Studieavdelingen Christen Soleim
- Michael Riisøen, Studieavdelingen – sekretær for styringsgruppen

Styringsgruppens mandat følger vedlagt.

Saken legges fram til **orientering**.

Vedlegg: brev om mandat

UNIVERSITETET I BERGEN
Studieavdelingen

Harald Walderhaug, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Dag Elgesem, Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Per-Einar Binder, Det psykologiske fakultet
Pinar Heggenes, Institutt for informatikk
Leif Ove Larsen, Institutt for informasjons- og medievitenskap
Scott Rettberg, Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Referanse

2019/25025-TOVST

Dato

24.10.2019

Oppretting av styringsgruppe - IKT-satsning ved UiB

Rapporten «IKT UiB»- forslag til UIBs satsning på IKT ble utarbeidet av en arbeidsgruppe ledet av instituttleder på institutt for informatikk, Pinar Heggenes, og ferdigstilt i november 2018. Dette brevet er en oppfølging av rapportens forslag. Gruppen skal rapportere til Utdanningsutvalget.

I rapporten blir det foreslått å sette av en dedikert stillingsressurs for å følge opp IKT-satsningen. Vi vil komme tilbake til dette forslaget.

Med utgangspunkt i arbeidsgruppens anbefalinger, opprettes det en styringsgruppe med følgende mandat:

Etablering av nye tverrfaglige studieprogram

Herunder:

- Foreslå for Utdanningsutvalget hvilke av følgende mulige tverrfaglige utdanningsprogrammer det bør satses videre på, med formål om oppretting:
 - IKT og læring
 - Teksteknologi og læring
 - Fintech
 - Kunstig intelligens
- Sette ned tverrfaglige arbeidsgrupper som får i oppgave å utforme studieplaner for de aktuelle studieprogrammene. Styringsgruppen setter frist for arbeidet.

Dette er et UIB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Studieavdelingen
Telefon 55589314

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Besøksadresse
Langesgate 1
Bergen

Saksbehandler
Tove Steinsland
+47 55 58 90 47

side 1 av 2

Etablering av opplegg for utvikling av digital kompetanse hos studenter

- Sette ned en arbeidsgruppe for å utarbeide opplegg for utvikling av digital kompetanse for UiBs studenter.
- Opplegget skal bygge på forventede digitale ferdigheter fra videregående skole, og bør fokusere på digital kildekritikk, digital sikkerhet, etikk og demokrati i et digitalt samfunn, og grunnleggende programmeringsferdigheter.
- Følge opp arbeidsgruppens arbeid. Når forslag til opplegg foreligger, legges det fram for Utdanningsutvalget.

I tillegg bes styringsgruppen om å vurdere behovet og muligheten for en ordning der alle studenter kan ta enkelte emner innen IKT.

Sammensetning av styringsgruppen

- Utdanningsdekan MN, Harald Walderhaug, leder
- Utdanningsdekan SV, Dag Elgesem, nestleder
- Utdanningsdekan PSY, Per Einar Binder t
- Instituttleder Pinar Heggernes, Institutt for informatikk
- Instituttleder Leif Ove Larsen, Institutt for informasjons- og medievitenskap
- Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, Scott Rettberg
- Avdelingsdirektør Studieavdelingen Christen Soleim
- Michael Riisøen – sekretær for styringsgruppen

Vennlig hilsen

Christen Soleim
avdelingsdirektør

Tove Steinsland
fung. seksjonssjef

Kopi
Universitetsdirektørens kontor